MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM IRATTÁRA KÖNYVTÁRA

HF10

119

BUDAPESTI KIR. ÜGYÉSZSÉG 1944 ÁPR -4 óra perc ÁTVETTE

ZU

BUDAPESTI KIR. ÜGYÉSZSÉG SAJTÓOSZTÁLYA EZENSAJTÓTERMÉK TERJESZTÉSÉT ENGEDÉLYEZEM

KIR. ÜGYÉSZSÉGI VALTNOK

Húsvét

(Dózsa Gyula felvétele)

Magyar

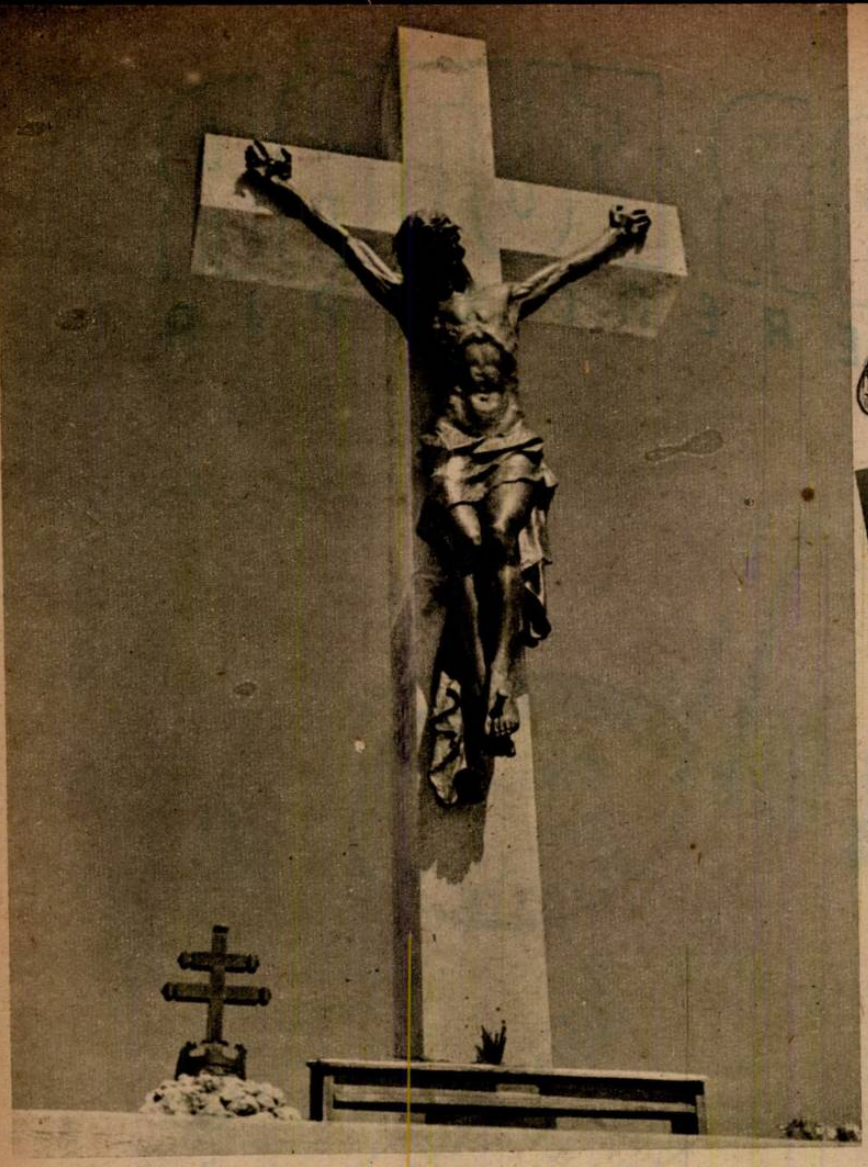

FELTÁMADOTT! Feszület a tavaszi fényben, a falu szélén

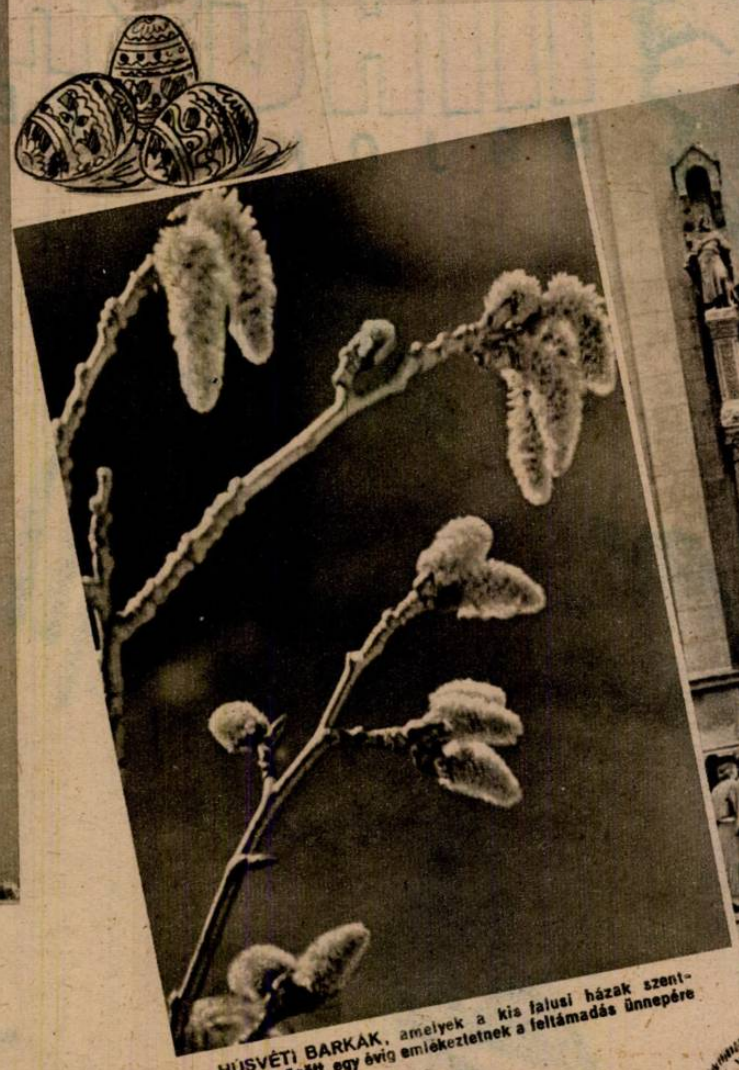

HÚSVÉTI BARKÁK, amelyek a kis falusi házak szentképei mögött egy évig emlékeztetnek a feltámadás ünnepére

A FELTÁMADÁSI KÖRMENET bevonul a templomba, a hívek áhítatos éneke közben

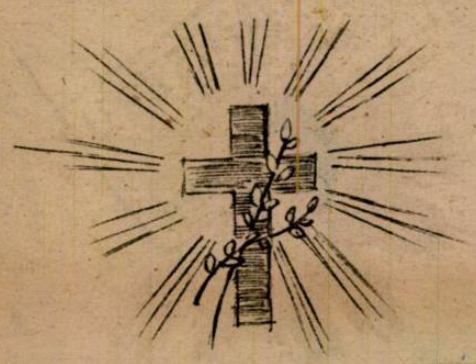

AZ ÜNNEPI KALÁCS ÉS HÚSVÉTI SONKA megáldásának ősi szertartása egy erdélyi faluban

»MÁRIA LÁNYOK« a feltámadási körmenetben

IMÁDKOZÓ KISLÁNY a feltámadási körmenetben

FALUSI HÚSVÉT... Ünnepnap délelőtt istentiszteletre gyülekeznek a kis falu magyarjai

Húsvét

HÚSVÉTI NYUSZIK, akik a piros tojást hozzák

HÍMES TOJÁSOK ..

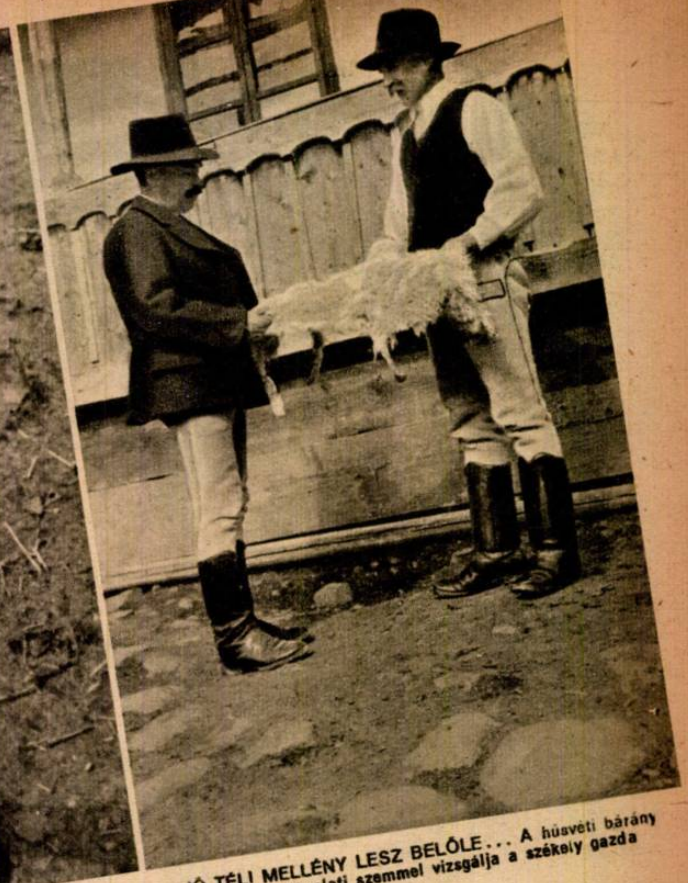

JÓ TÉLI MELLÉNY LESZ BELŐLE... A húsvéti bárány irháját gyakorlati szemmel vizsgálja a székely gazda

»LOCSOLNI KELL A VIRÁGOT!« A matyóföldön a gémeskutak elé viszik a lányokat a csapatostól járó öntözködő legények a vödörrel zúdítják rájuk a vizet

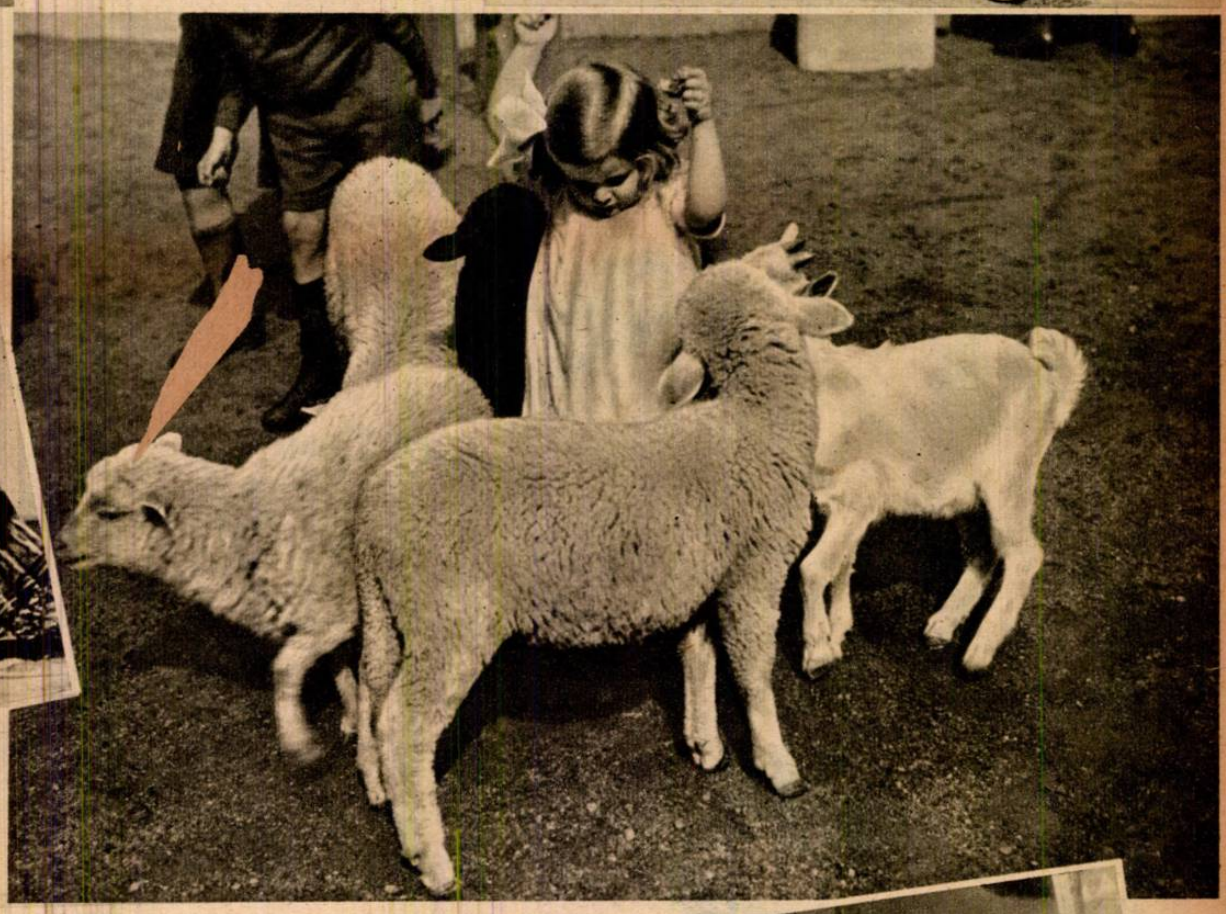

HÚSVÉTI BÁRÁNYOK

VIRÁGOT KAP A LEGÉNY az öntözködés emlékére

LASSÚ MAGYAR ... Az ünnep délutánján megforgatja a székely legény a ház eladó lányát

GOLG

MUNKÁCSY M

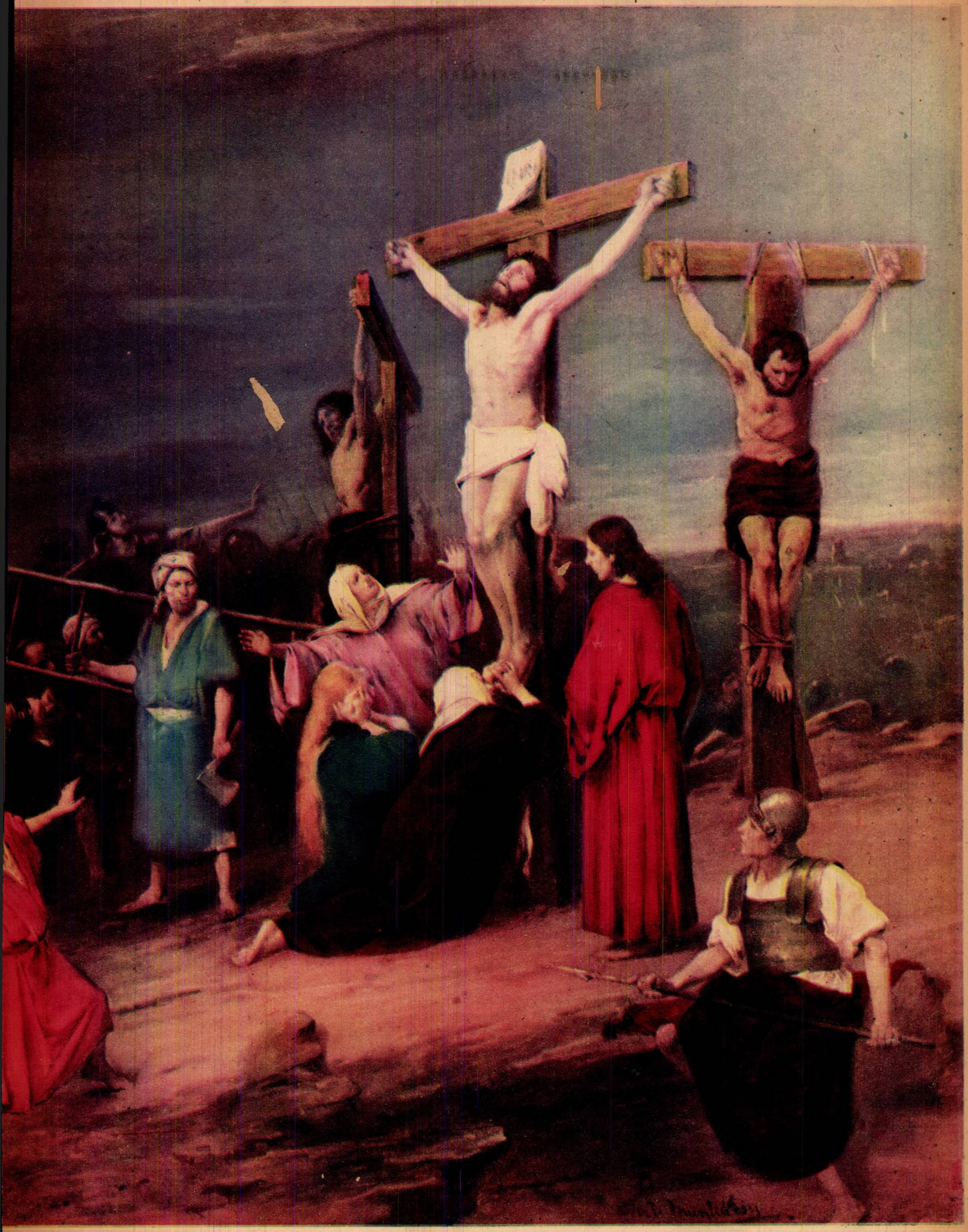

OTHA
ÁLY FESTMÉNYE

A halhatatlan magyar festőművész születésének 100. évfordulóját ünnepeljük megrázó nagy művének közlésével

A Vatikán ősi titkai

(A Magyar Futár eredeti képriportja.)

Nagyszabású ásatások indultak nemrég a Vatikán pincé ben, barlangjaiban, amelyek a pápaság multjának igen sc értékes emlékét őrizték. A föld mélyében elfelejtett termeke és ősi temetkező sírboltokat találtak, amelyeknek leletei ige megkönnyítik a kereszténység hőskorának teljes megismerésé

A VASBETONNÁL IS KEMÉNYEBB a földalatti termekhez vezető utat elzáró ciklopsz-fal, amelyet modern villamosfúrókkal kell szétrombolni

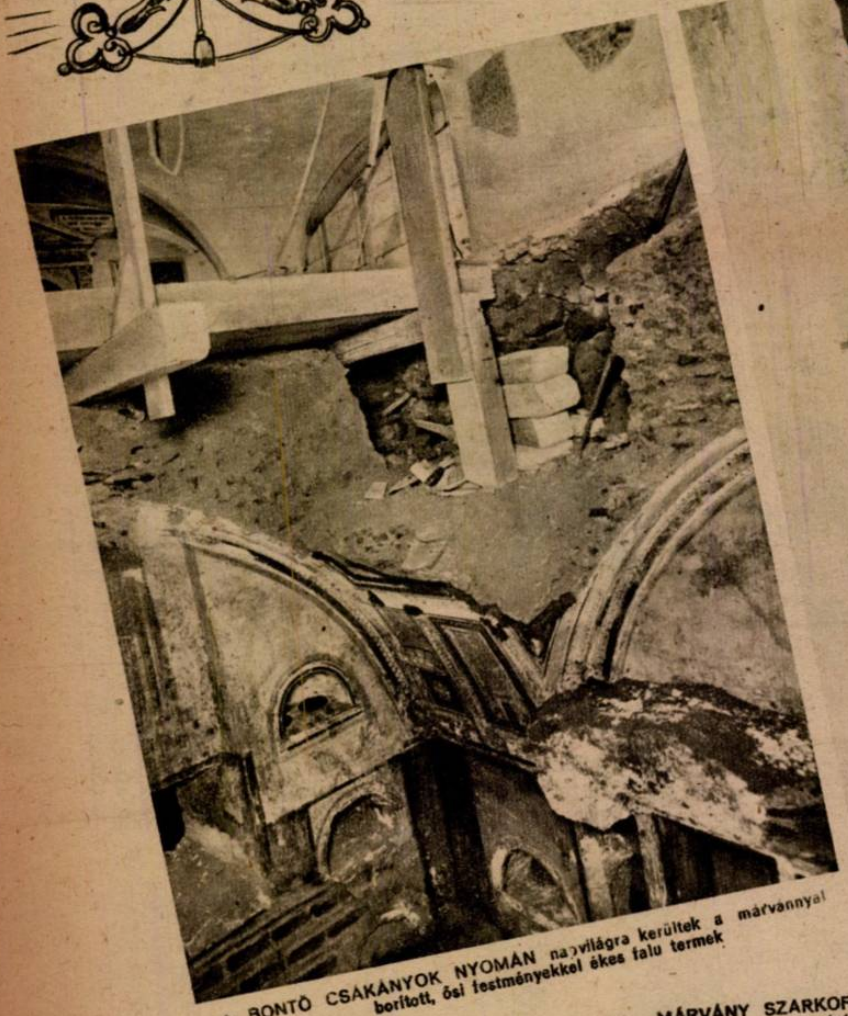

A BONTÓ CSÁKÁNYOK NYOMÁN napvilágra kerültek a márvánnyal borított, ősi festményekkel ékes falu termek

BEOMLOTT FÖLD takarta, emelet-magasságban a mozaikpadlót és a freskókkal ékesített falakat igen sok helyen

KŐKOPORSÓK, amelyekbe a biborosok temetkeztek, több mint ezer évvel ezelőtt

KÉT PÁPAI KOPORSÓ... VI. Orbán- és VII. Innocent dombormüvekkel ékesített nyugvóhelye a feltárt sírbolt egyik fülkéjében

MÁRVÁNY SZARKOFÁGOK egyik nehéz boltozatú, teljes épségben maradt teremben

Rá.

A Golgotha

tövében hat lábnyi föld elég volt, hogy beteljesüljön a feltámadás... Magyar fájdalom szülte ezt a gyönyörű mondatot a trianoni nagypénteken s mélységes értelmét az idők a szenvedő világ fölé ragyogtatják. A megsebzett földön már nincs békés helye a Golgotha sziklaüregének s az út, az igazság és az élet szent sírját, népek és nemzetek reménykedő lelke zárja magába, a távoli húsvét reggeléig... A sírokat is felszaggatják a légi aknák s a felhők mögül nem az áldás sugárkévéje világít, hanem az asszonyokra és gyerekekre irányított géppuskák tűzcsíkja... Nem árultuk mi el az isteni törvényeket, nem örültünk soha a vér és a vas háborús korszakának, csak azt hirdettük állandóan, a tényekből leszűrt fanatikus következetességgel, hogy nincs egyéni menekvés a világtörténelem roppant megpróbáltatásától s az önvédelem harcát a nemzet egyeteme kell hogy megvívja, áldozatkész reményében a magyar húsvétnek... Harcolni kell, hatlábnyi területen is, a magyar feltámadásért s a végső küzdelem szent kötelessége alól nem mentesülhet a maga „egyéni" bölcseletére hivatkozó ember. Ilyen öngyilkos mértékig, ma nem ismerhetjük el a természetjogot, mert senkinek sincs joga a nemzet halála árán nyerni életet! Elég hosszú ideig engedtük meg a belső erők — kissé irányított, — szabad játékát s mi lett a következménye a helytelenül értelmezett méltányosságnak?... Elvadult sajtó, árulás, pacifista jelszavak burjánzása, az ellenség megsegítése, a magyar öntudat és védekezési ösztön megtámadása és 800.000 zsidó uralmának alattomos előkészítése... Becsületes emberek nem játszanak az elvekkel, a halálos veszedelem pillanatában! A magyar határ közelébe ért a szovjet hadsereg s a magyarságnak az a történelmi feladata, hogy minden erejéből gátat építsen a vörös áradat elé! Vége a tanakodásnak és a tűnődésnek! A lelki mozgósítás parancsát, a lelkiismeretétől kapta meg az igaz ember. S ez a parancs nem úgy szól, hogy tartózkodjál a nemzet erejének gyengítésétől, hanem úgy, hogy cselekedjél s tégy meg mindent a nemzeti véderő felfokozására. Áruló az, aki ezt a parancsot nem követi! Papok, nevelők, írók és művészek, tudósok és egyetemi ifjak, közéleti nagyságok, hivatalnokok, az önálló értelmiségi foglalkozásúak, a szervezett erők, a kamarák, az egyesületek és társaságok nyílt kiállása a bolsevizmus elleni harcban, — a becsület kérdése! Elég volt a habozásból! A magyar nemzet katonái és dolgozó fiai lássák meg, hogy ki van velük s ki van ellenük. Azt a gyáva frázist, hogy „hagyjanak nekünk békét, mert mi teljesítjük polgári kötelességünket," — többé nem szabad elmondani ebben az országban, mert a legfőbb kötelesség, a honvédelem! Aki semleges, az a nemzet ellensége s nem várhatja el, hogy életét és vagyonát, mások vérontása mentse meg a számára. A Golgotha stációit járja a magyar nemzet, kirótt sorsnak és a jövendő megváltásáért. A szökevények, a spekulánsok, a semleges degeneráltak, a mélyen hallgató szellemi nagyságok és az ellenség ügynökei a levegőt sem érdemlik meg Magyarországon. Ha majd béke lesz, a nyers igazságok is megszelídülnek, de addig csak azok vezethetnek és parancsolhatnak, akik önzetlen erővel s kemény elszántsággal, — hitet vallannak s táborba szólítják a magyarságot, az új keresztes hadjáratra a bolsevizmus ellen!...

Kormánynyilatkozat

jelent meg az elmúlott hét végén, amelyből történelmi fontossága miatt jegyezzük fel a következő részleteket: „A keleti harctéren döntő küzdelmek folynak, amelyek kimenetele évszázadokra határozza meg Európa és vele együtt Magyarország sorsát. A magyar nemzet életérdeke, hogy ez a küzdelem a bolsevizmus legyőzésével végződjék, mert különben nemzeti létünk jut végső veszedelmbe. Ezzel a halálos veszedelemmel a magyar nemzet egyedül, a maga erejével nem tudna megküzdeni, még akkor sem, ha erejének minden cseppjét feláldozza ebben a gigantikus mérkőzésben. A bolsevizmust leküzdeni és ezzel Európa és a mi fejünk felől a végpusztulást elhárítani, csakis a Nagynémet Birodalom vezére, Hitler Adolf, a mi hatalmas szövetségesünk tudja, akinek hadserege a háború eddigi öt esztendeje alatt is bebizonyította, hogy emberfeletti s a történelemben soha sem ismert teljesítményekre képes. Országunk a Nagynémet Birodalommal hű szövetséges és hagyományos baráti viszonyban áll, hős katonáival pedig vállvetve a régi fegyverbarátságban küzd ma is a közös ellenséggel szemben, ebben a reánk kényszerített küzdelemben. A Magyarországot és a Nagynémet Birodalmat összekötő sorsközösség szellemében fogant megállapodás alapján német csapatok vesznek részt az ország védelmében — amint ez Finnországban és más országokban is történt —, hogy a közös érdekeknek megfelelően együtt oltalmazzuk határainkat, Európát és a kulturemberiséget." „Igazságos, szociális viszonyokat kíván teremteni a kormány, a társadalmi és a gazdasági élet minden vonalán s a háború elkerülhetetlen terheit az osztó igazság szellemében kívánja kiróni." „A kormány bízván hős honvédségünkben és a nemzet áldozatkészségében, teljes nyugalommal és elszántsággal néz a jövő elé és feltétlenül hisz a végső győzelemben, mely Magyarország részére nagy és dicső multjához méltó helyet biztosít az új Európában..."

Vigyázat! Mázolva!!

Sem a gyűlölet, sem a káröröm nem irányítja ítéletünket, de ahogy politikai ellenfeleink elnyomó uralma idején is megmondottuk, úgy valljuk ma is, változatlanul, hogy a nemzeti összefogásnak, a világnézet és a közéleti erkölcs által megszabott határai vannak. Hiszen éppen az volt a közelmúltban a politikai kibontakozás végzetes akadálya, hogy az élre került s bámulatraméltóan korlátolt, tehetségtelen és önző klikk, szakadatlanul a nemzeti összefogás szükségéről szónokolt, de jelszavát úgy értelmezte, hogy mindenkinek kötelessége a klikk feltételnélküli támogatása. Hogy ez a szánalmas furfang s a szavakkal való játék hová vezetett, azt ma már minden magyar tudja. Amelyik víz part nélkül fut, mocsárba terül szét. A partok adnak erőt a víz sodrának s a partok szabják meg az irányt... Ezért tartjuk mi szükségesnek a nemzeti összefogásban a százszor megtagadott világnézetet: partoknak, irányt parancsoló erőnek. A Magyar Futár olvasói jól tudják, hányszor kértük ezen az oldalon a nagy beszédek után, az összefogás álszent híveit, hogy mondják már meg egyszer világosan: Kikkel akarnak összefogni és mire, vagy miért és ki ellen?... Nem birka az ember, hogy esztelenül kullogjon a vezérürü nyomában. Pedig nagyjában-egészében az történt, hogy a vezérkedők előlegezett bizalmat követeltek, céljaikról nem nyilatkoztak s boldogot, boldogtalant, — már akit lehetett, — behajtottak sunyi erőszakkal is, a nagy, szürke nyájba, amelynek élén, pontosan a falnak vitték az országot... Ez a kegyetlen következményű úri politizálgatás volt a válság igazi oka, s ha utat keresünk szilárd és tartós létformák felé, akkor az az első feladatunk, hogy a mult ismétlődését és segédhadainak lassú visszasompolygását a titkos irányító helyekre, minden rendelkezésünkre álló törvényes eszközzel megakadályozzuk! Az nem megoldás, hogy az olyan közéleti nagyságok szónokoljonak újra, akik cifraszűrös mondatokban ömlengtek állandóan s az utolsó órákig a klikk dicsőítésére, mondván: — „Kegyelmes urunk, amint látni nagyméltóztától, eljöttünk mindannyian, hogy rendületlen hűségünkről excellenciás személyedet biztosítsuk s kijelentsük Teneked, Kegyelmes Uram, hogy követünk amerre mégy, mert mi csak Tebenned bízunk, azonmód s összetartunk Teveled mint a stóf, Kegyelmes Uram!..." Már engedelmet kérünk, de valamelyes férfiúi helytállásra mégis csak szükség van a magas politikában! Vagy talán nevezzünk ki nyugdíjas helyre néhány ízesen öblös beszédű ünnepi szónokot, akiknek az lesz a hivatalos kötelességük, hogy úgy a távozó, mint a hivatalba lépő kormányt elhalmozzák a dicséretek szóvirágaival. Ez is megoldás. Legalább tudná a nép, hogy miről van szó. Mert így — nem tudja...

Urak színeváltozása:

Nagy társaságban voltam tegnap este, kaszinós helyen, ahol az összenyitott termek csillárfényében több mint száz férfi és nő verődött kisebb-nagyobb, beszélgető és poharazó csoportokba. Rég elfelejtett szép szál ember integetett felém, tegnapi bizalmassággal s mire a nevét előkerítettem az emlékezet lomtárából, már megölelt s a vállamat veregette: „Szervusz Ferikém! Milyen régen nem láttalak. Emlékszel?... Szegény Gyulánál... Milyen más lenne minden, ha megfogadta volna, amit akkor mondtál neki..." A szép szál X úr a kezemet szorongatja s szemében az eltűnt napok közös emlékei bársonyosan, megnyerően csillogtak. A körülállók tisztelettel néztek reánk. Íme, itt állanak Gömbös Gyula bizalmas hívei. Az egyik tanácsot adott neki, — az volnék én, — s a másik ott volt a történelmi pillanatban, — amikor szegény Gömbös Gyula nem fogadta meg a jó tanácsot... Felemelő pillanat... A szép szál X rábeszélően mosolyog, mint régi, hű és bizalmas barát, vagy mint egy felajánlkozó máramarosi koronatanú... Csak annyit kell mondani, eltűnődve, hogy — „igen, igen, már emlékszem, bizony kár volt," — s megszületik egy simán felajánlott, új társadalmi szövetség, X úr szétágazó magánérdekeinek védelmére... Milyen kár, hogy olyan az agyam, mint a fényképezőgép s évtizedek előtt folytatott beszélgetésekre is emlékezem. Én evvel az X úrral soha életemben nem jártam Gömbös Gyulánál, én Gömbös Gyula belső bizalmasa nem voltam, őt „Gyulának" sohasem neveztem és szemenszedett füllentés az a költött drámai pillanat, amikor én tanácsot adtam s Gömbös elutasította!... De milyen nehéz, ott a csillárfényben, a mosolygó, jókedvű emberek között, nyersen megvédeni az igazságot s milyen kényszerítő erővel lökdösi az embert a társadalmi konvenció a kitérő és megbocsájtó válasz felé: „Pardon, azt hiszem, tévedsz," — mire ő hamiskásan megjegyzi a hallgatóságnak: — „a Feri mindig lovag volt s tiszteletben tartja szegény Gyula emlékét..." Hazajövet sokat gondolkoztam az ilyen társadalmi komiszságokon s úgy elképzeltem, hogy mi is lenne, ha az ember felszabadulna a jómodor hazugságai alól s véleményét a meggyőződése szerint, így valahogy mondaná el a csillárfényes teremben: „Nézze kedves X úr. Mi barátok sohasem voltunk, mi csak tudunk egymásról. Ön itt helyben találta ki a Gömbös-mesét, mert ön most már barátkozni szeretne s rendületlenül számít az emberi hiúságra... Ön egy hónappal ezelőtt, a zsidó iparbáró palotájában fontoskodva mesélte el, hogy öt esztendei börtön vár reám s a kliensei rettentően örültek. Ön a fejét is elfordította az utcán, ha „jó társaságban" sétált és megiátott, nehogy észrevegyék véletlen ismeretségünket. Ön a zsidó részvénytársaságok csillaga, ön elnök, alelnök, igazgató, ügyész, stróhmann-részvénytulajdonos, ön palotát rendezett be abból, hogy a keserves küzdelmek után kivirított, rossz és gyenge zsidótörvények kijátszásában becstelenül segítette Izrael dúsgazdag fiait, ön a törvénytelenség jogásza s a szegény magyarok mosolygó vámszedője — és hogy mer ön Gömbös Gyulára hivatkozni?!... Jó Atyám! — mi lett volna a csillárfényes teremben, ha így válaszolok, érdem szerint. Dehát urak vagyunk, vagy mi a csoda s ebbéli minőségünkben, csak kurta szervusszal menekülhetünk tovább az élősködőktől. De sok mindent takar ez a magyarországi—szervusz!...

VITÉZ ENDRE LÁSZLÓ KÜLÖNLEGES MEGBIZATÁST KAPOTT

Az alispáni hivatal hűséges hajdúja elbúcsúzik vitéz Endre Lászlótól, aki a megyeházáról a belügyminisztériumba költözött

AZ ELSŐ UTASÍTÁSOK... Minden különösebb formalitás nélkül fogott hozzá munkájához Endre László a megérkezése után nyomban fontos utasításokat adott ki

VITÉZ ENDRE LÁSZLÓ mint Pest vármegye alispánja, az alispáni hivatal helyiségében utoljára hallgatja titkárának jelentését

← MUNKÁCSON KIEMELTÉK sírjából Kórody-Katona Gáspár 48-as tűzérfőhadnagy hamvait. A podheringi csata hősét, aki a Kárpátokon keresztül az országba betört orosz cári hadakkal vívott ütközet győzelmes befejezését lehetővé tette, az országgyűlő előtt tartott ünnepség után diszsírhelyen temették el, ezrekre menő tömeg jelenlétében

Katonai diszkísérettel 48-as Máriás lobogó alatt ← vonult a menet

Hősi emlékművet avatott az 1. honvéd gyalogezred tartalékos tisztiiskolája. A felemelő ünnepség a magyar-német sorskőzösség és fegyverbarátság őszinte hitvallása volt. A dombormű Antalffy Mária alkotása

MAGYAR

A székely művészeti évvel kapcsolatosan a Magyar Amatőr Művészfényképezők rendezésében Sepsiszentgyörgyön a Mikó Collegiumban kiállítás nyílt meg

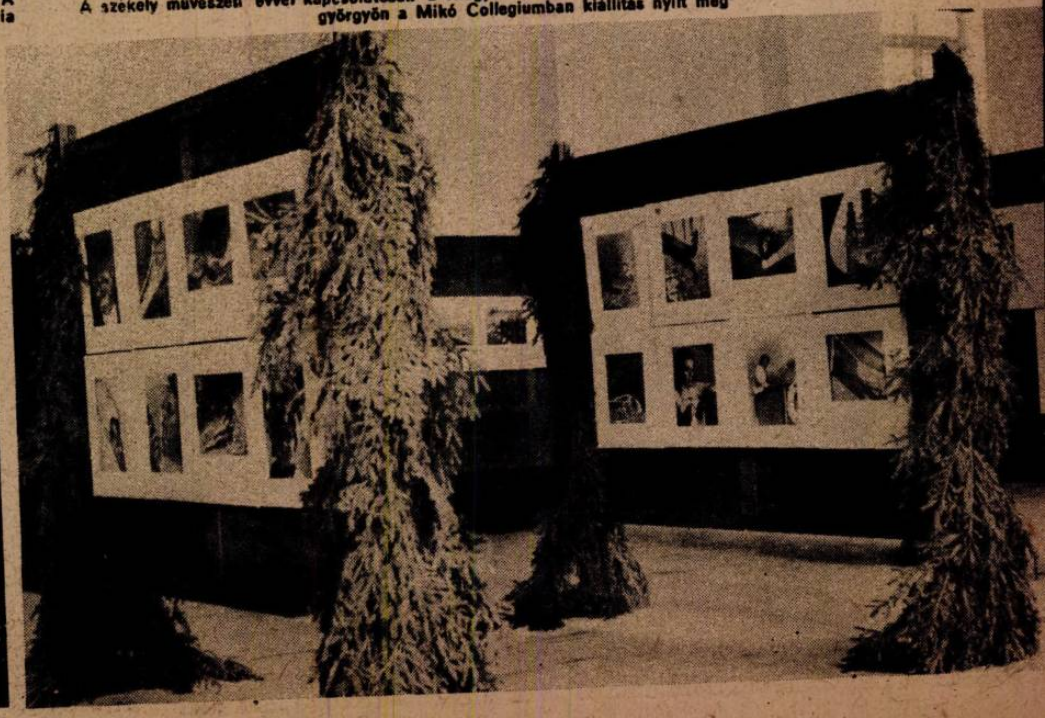

CSÁRY DÁNIEL az új földmivelésügyi államtitkár. Rokonszenves, nyílt és bátor
cosa az új államtitkár a magyar nemzeti politikának. Gyakorlati gazda, aki
mbös Gyula idejében, mint az ifjabb politikai nemzedék szószólója került be a
viselőházba. Az utolsó választáson a közéleti jelenségektől elkedvetlenedve nem
lépett fel s a közelmultban Pest vármegye küldötte be a felsőházba

BAKY LÁSZLÓ ny. csendőr őrnagy az új belügyi államtitkár. Az utolsó választáson került a parlamentbe, a Nemzeti Szocialista párt vezető személyisége. Baky László pártja a parlamentben a Magyar Megújulás Pártjával létesített szövetségben küzdött és küzd kitűzött céljaiért

ZILAHI-SEBESS JENŐ II. o. konzult nevezte ki a külügyminisztérium sajtóosztályának élére Sztójay Döme, a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök

Naumoff dr. az új budapesti bolgár követ látogatása a bolgár iskolában

A MAGYAR FUTÁR elérte a hatszázezres példányszámot... A Stádium-nyomda óriásgépe napokon keresztül önti a friss lappéldányokat, amelyek az ország legkisebb falujába is elviszik a győzelmi akaratot és a végső diadalba vetett rendithetetlen hitet

KÉPHIRADÓ

MAGYAR-NÉMET TORNÁSZ BEMUTATÓ BUDAPESTEN

Göggel (német) lengő gyűrű gyakorlata

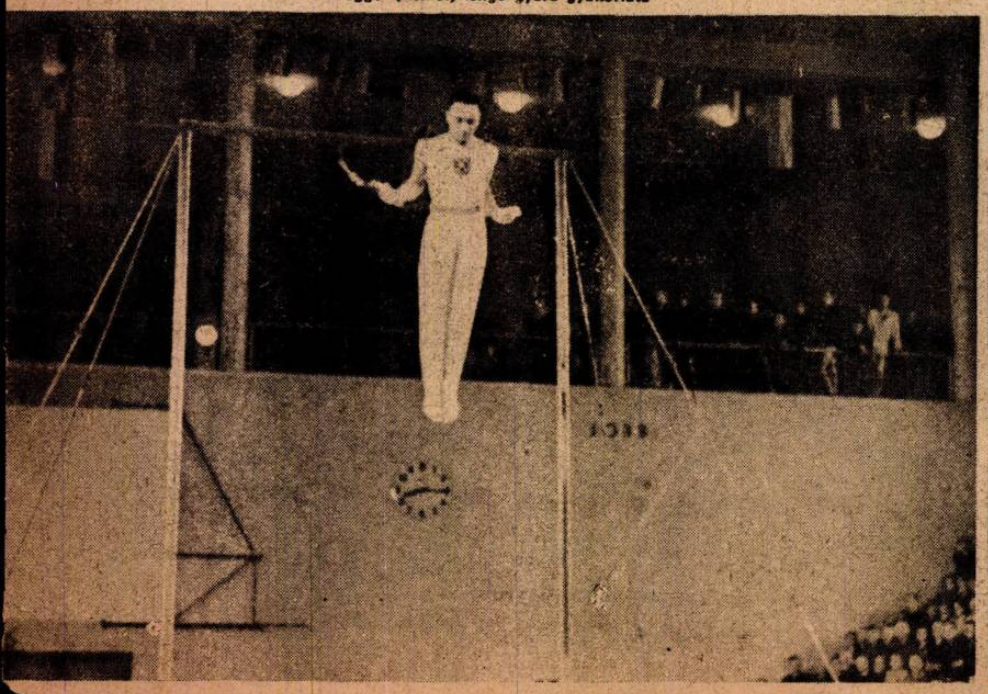

Mogyorosi (magyar) pompás gyakorlata a nyújtón

Gaál (magyar) «Krisztus» függése

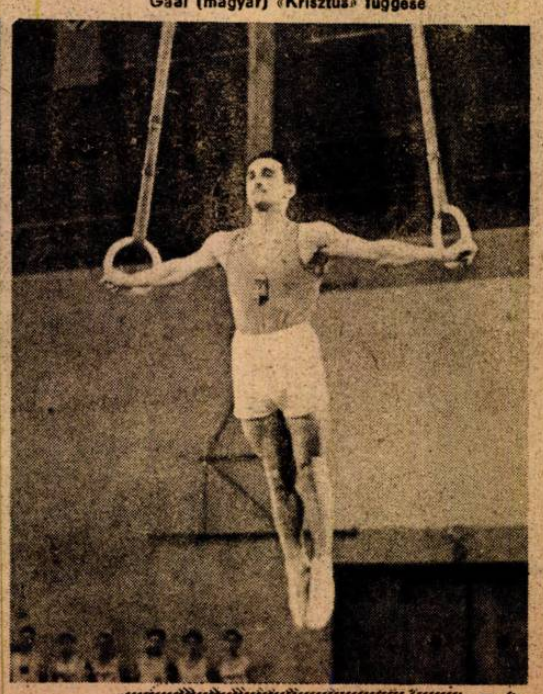

FOGADÁS A FEHÉR HÁZBAN. Bloom, a kongresszus zsidó tagja és Haiti néger elnöke Rooseveltnél. A háttérben az elnök felesége, a sokat szerepl Eleanor asszony áll. Az elnökválasztásra már megindultak a lázas előkészületek s ezt a képet a »Csak Roosevelt« bizottság adta ki a propaganda támogatására. Egy zsidó — egy néger...

ÉRDEKES KÉP a délolaszországi arcvonalról. Umberto meglátogatta a Badoglio-csapatokat, s igyekezett [illegible] barátságosan viselkedni (Rádiókép.)

VILÁG

Sorban áll az éhező lakosság a mozgókonyhák előtt, hogy egy falat ennivalóhoz jussen...

Lipcse: Repülőgéptemető a város szélén. A felett angolszász bombavetők és vadászok roncsai őrlási területet boritanak be, — igazolva a német elhárítás kegyetlen eredményességét

Szófia: Az angolszász terrorbombázás hatása a bolgár főváros legmodernebb negyedében ...

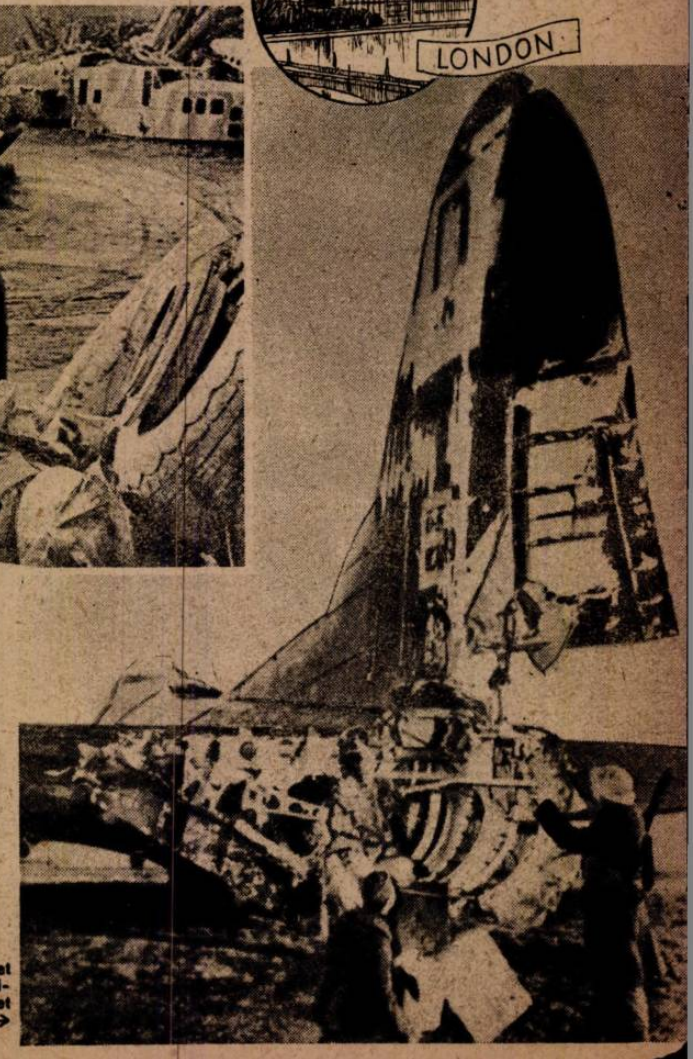

Így érkezett haza a megszállt nyugati terület ellen intézett támadásból a négymotoros légi-erőd. A The Sphere képén jól látni a német elhárító fegyverek ejtette súlyos sebeket →

A Monte Cassino hőseit, akik a kegyetlen harcokból jól megérdemelt szabadságra érkeztek haza, Göbbels miniszter fogadta

ÚJSÁG

↑ HADITUDÓSÍTÓK Alexander tábornok hadiszállásán, az anzioi fronton. A generális nem túlságosan derülátó nyilatkozatot adott nekik a szövetségesek kilátásairól . . .

(Rádiókép.)

Róma: Az angolszász terrortámadás után a beomlott kolostor pincéjéből kiszabadulva a pusztulás kegyetlen képét szemlélik . . . Bár arcuk nem látszik, egész testtartásuk, rémülten összekapcsolodó kezük kifejezi a fájdalmat és iszonyatot

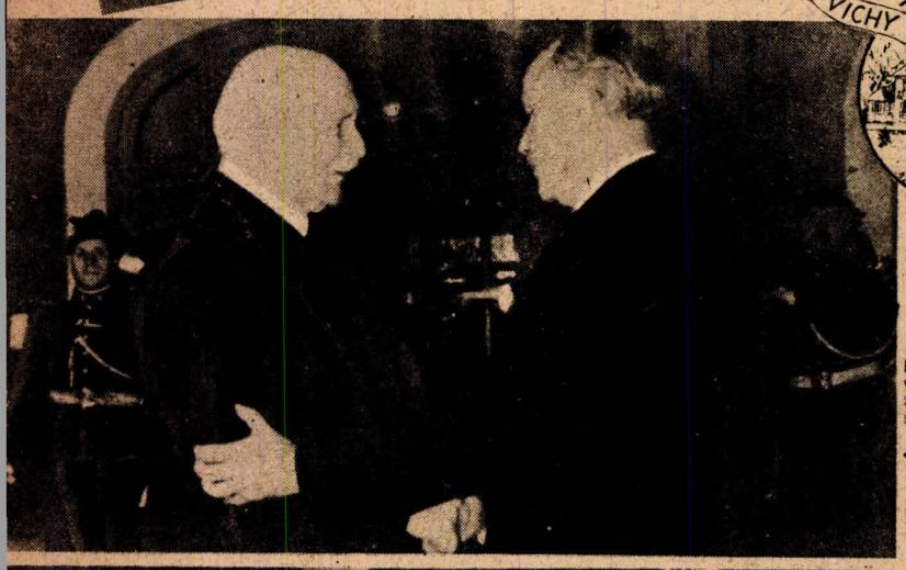

VICHY

HENRY HAYE, Franciaország washingtoni követe hazaérkezett és hosszú kihallgatáson számolt be Petain tábornagynak az USA viszonyairól ←

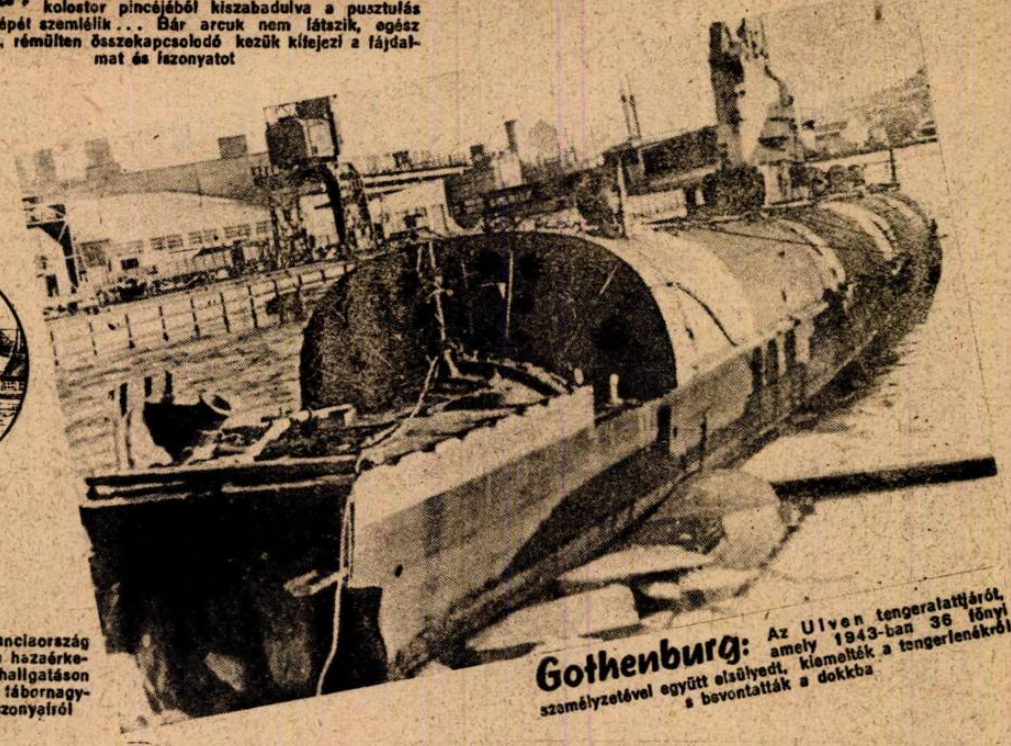

Gothenburg: Az Ulven tengeralattjáróról, amely 1943-ban 36 főnyi személyzetével együtt elsüllyedt, kiemelték a tengerfenékről s bevontatták a dokkba

Bécs: Az Osztrák munkások lelkes gyüléseken ünnepelték meg a birodalomhoz való csatlakozás ← évfordulóját

München: →

Izgalmas pillanatfelvétel a német és dán katonai válogatott labdarugó mérkőzésről. A vetélkedés 3:2 eredménnyel végződött a gránátosok javára

DÍSZŐRSÉG a Duce főhadiszállásának kapujában. A géppisztolyos legionárius az »M« zászlóalj tagja és bőszkén viseli Mussolini nevének kezdőbetűjét zubbonya hajtókáján

KÉSŐ ÉJSZAKÁIG DOLGOZIK Mussolini, aki csodálatos energiával fogott hozzá a fasiszta állam újjáteremtéséhez. A napi munka után, íróasztala mellett ülve, minden különös formalitás mellőzésével fogadja a rádió munkatársát

Mussolini

(A Magyar Futár eredeti képsorozata.)

Alig jutott még felvétel a világsajtóba a köztársasági fasiszta Olaszországot szervező Duce és közvetlen munkatársai főhadiszállásának életéről. Ez a központ ugyanolyan dinamikus, percre se szűnő munka színhelye, akár csak a római Palazzo Venezia volt, a különbség mindössze annyi, hogy a pompa kevesebb, de a díszt pótolja a hűség, akarat, elszántság fehéren ízzó fénye. Mussolini kora reggeltől késő

KIHALLGATÁS UTÁN távozik a Duce szállásáról Graziani tábornagy és Botto ezredes, Mussolini egyik közvetlen munkatársa. A megbeszélés eredményes volt és a fasizmus vezérét hűséges hívei tettrekészebbnek találták, mint valaha . . .

A KÖZTÁRSASÁGI FASISZTA LÉGIERŐ szervezési munkálatairól tájékoztatja a kihallgatás előtt Botto ezredes Graziani marsallt. A fiatal ezredes teljhatalommal intézi az új légiflotta megteremtésének minden ügyét

HÁROM TESTVÉR köszönti a látogatóba érkezett idős parasztasszonyt, aki fiait maga küldte a zászló alá. Solontari asszony még a fasizmus első harcos éveiben szegődött a Duce lelkes hívei közé

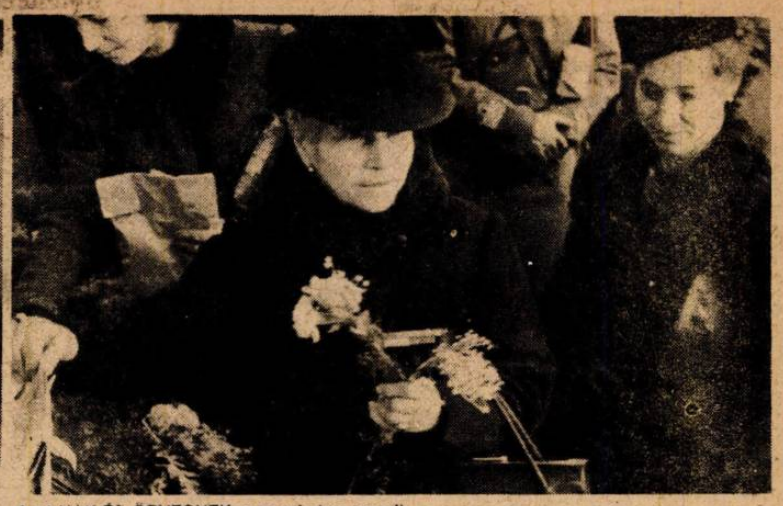

↑ ANYÁK ÉS ÖZVEGYEK nagy számban keresik fel a fasiszta köztársaság központját, hogy hűségükről biztosítsák a feketeinges forradalom vezérét. Ők, akik mindent feláldoztak a nemzeti gondolatért, tudják, hogy egy nép csodálatos erőfeszítése nem lehet hiábavaló . . .

VASÁRNAP DÉLUTÁN a Duce főhadiszállásán. A kaszárnyaudvaron látogatóikra várnak a katonák — soraikban elvegyülnek a tisztek is, hogy tanúi legyenek a családok örömének . . ↓

főhadiszállásán

éjszakáig íróasztala mellett ül, tanácskozik, utasításokat ad s nyoma sincsen munkakedvén, frisseségén a megpróbáltatásoknak és megaláztatásoknak, melyeket el kellett szenvednie... Ezek a képek beszédesen szólnak a megújhodott fasizmus egész életéről, a Duce környezetéről s arról a fiatal erőről is, amely a történelmi katasztrófa tüzében újjászületett nemzeti mozgalmat eltölti a végső győzelem bizonyosságának hitével.

TISZT ÉS KÖZLEGÉNY az új fasiszta ↑ armadiában, amely a népi állam gondolatának harcos eszköze, a Duce szándékai szerint . . .

BERSAGLIERIK indulnak a frontra, a Duce főhadiszállásáról

VIDÁM CSERE-BERE . . . Az új fasiszta haderő katonáit meleg bajtársi viszony fűzi a német harcosokhoz, akik hazájuk földjét védelmezik a demokráciák és a bolsevizmus gyilkos »felszabadító« kísérlete ellen →

TŰZ ÉS SÁR a NETTUNOI TÉRSÉGBEN

A német védelem acélgyűrűje pillanatra se lazuló erővel szorítja a nettunoi hídfő szűk térségére az angol-amerikai inváziós csapatokat, amelyeknek feladata lett volna elvágni a középső szakaszon harcoló hadosztályok utánpótlását s bekeríteni őket. A legkeményebb küzdelem folyt itt a partraszállás óta, de a szövetségesek áldozatai hiábavalók voltak... Az angol flotta nehézgránátjai ugyan felszántottak minden talpalatnyi földet és rombadöntöttek minden várost és falut, csak éppen a német védők elszánt akaratát nem tudták megtörni. A bezárt inváziós csapatok egymásután morzsolódnak fel a nettunoi hídfőállásban, amelyet a tavaszi, kitartó, szakadatlan esőzés a sár és tűz földjévé tett.

PONTOS JELENTÉST HOZOTT a vakmerő felderítő útról a német gránátos... Az ellenséges állásokra néhány perc múlva tűzelemes biztonsággal zúdul az előkészítő tüzérségi tűz...

↑ TÖRETLEN ERŐ NETTUNOBAN, a kegyetlen romhalmaz között. A szétlőtt várost lassú birtokba vették a német páncélosok s a nettunoi hídfő körül változatlanul szorul az acélabroncs...

A HAJÓÁGYUK TŰZE végezte el a pusztítás e tökéletes munkáját egy tökés kisvároson, a nettunoi hídfő közelében. Nem volt itt semmiféle katonai célpont, de az ikerágyúk nehéz gránátjai minden épületet összedöntöttek, amelyet a feltrancsírozott terep kínált. Ezeket a házakat is szétlőtték a védők számára...

↑ A GRÁNÁTOS KEDÉLYÉT nem zavarja se a pergőtűz pokoli zenéje, se a lehetetlen sár... Ő megtette Európa valamennyi harctere, helytállt, győzött, a tudja: itt se lesz másképp...

PERGŐTŰZ UTÁN... Az óráról zuhogó gránátok sűrű biztos fedezékébe húzódott a védőállások legelszegényebb s mikor a fürtyülésnek leírása elhangzott — sértetlenül foglalják el helyükat az ejtőernyős-vadászok a postiri oldalban

RAGADÓS TAVASZI SÁRBAN indul ellentámadásra a Tigrisek csoportja. A harckocsira kapaszkodva gránátosok hatalmas, kétfülesében előtörnek a roham során

JOBBRA TOVÁBB! A lövőkeresztes Raverachen főhadnagy az ütközetszázadánál elfoglalja páncélosait. A súlyos csatákban ez a harckocsialakulat egymaga 150 angol-szász tankot lőtt szét mostanáig... ←

A NETTUNOI ÚT... Csupa ragadós sár minden, — az inváziós erők támadási lehetőségeinek a dágványba, a hajlításnak az agyakról mocsár elöpadó talajára, a német legyőrnek pedig szét a kitárodt lendületet!

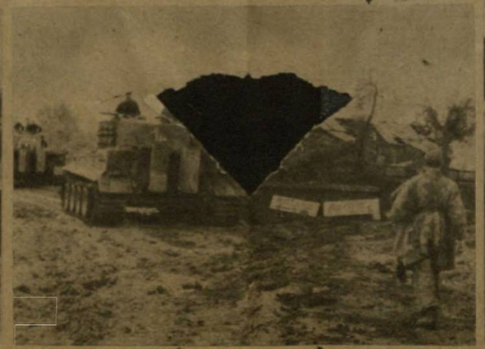

VIGASZTALAN VIDÉK a harcok színhelye s élőlet csak a páncélosok, vagy gyalogos csapatok felvonulása hoz a halálos némaságba, amelyet a békés munka lármája helyett ágyúzaj harcok zaja vor fel időnként →

AMERIKAI FOGLYOK szemének elgondolkoztató látvány... Az olasz lölő lakossága, amelynek ők állítólag a „szabadságot és jólétet" hozták — kalduszegényen menő sötét nyomorúságos hosszúlt az épő, felperzselt falvakból, városokból...

CSÖGGEDT ÉS KIMERÜLT amerikai foglyok, akik a Ciszterna térségében folyó harcokban dobták el a fegyvert

MENTÉS A LEVEGŐBEN

1. A HULLÁMZÓ TENGEREN kis gumicsónakban hányódik a harcban lezuhant gép személyzete. A rádióleadó készülék megszólal és jelzi a szerencsétlenséget, percenkint ismételve a »hajótöröttek« pozicióját

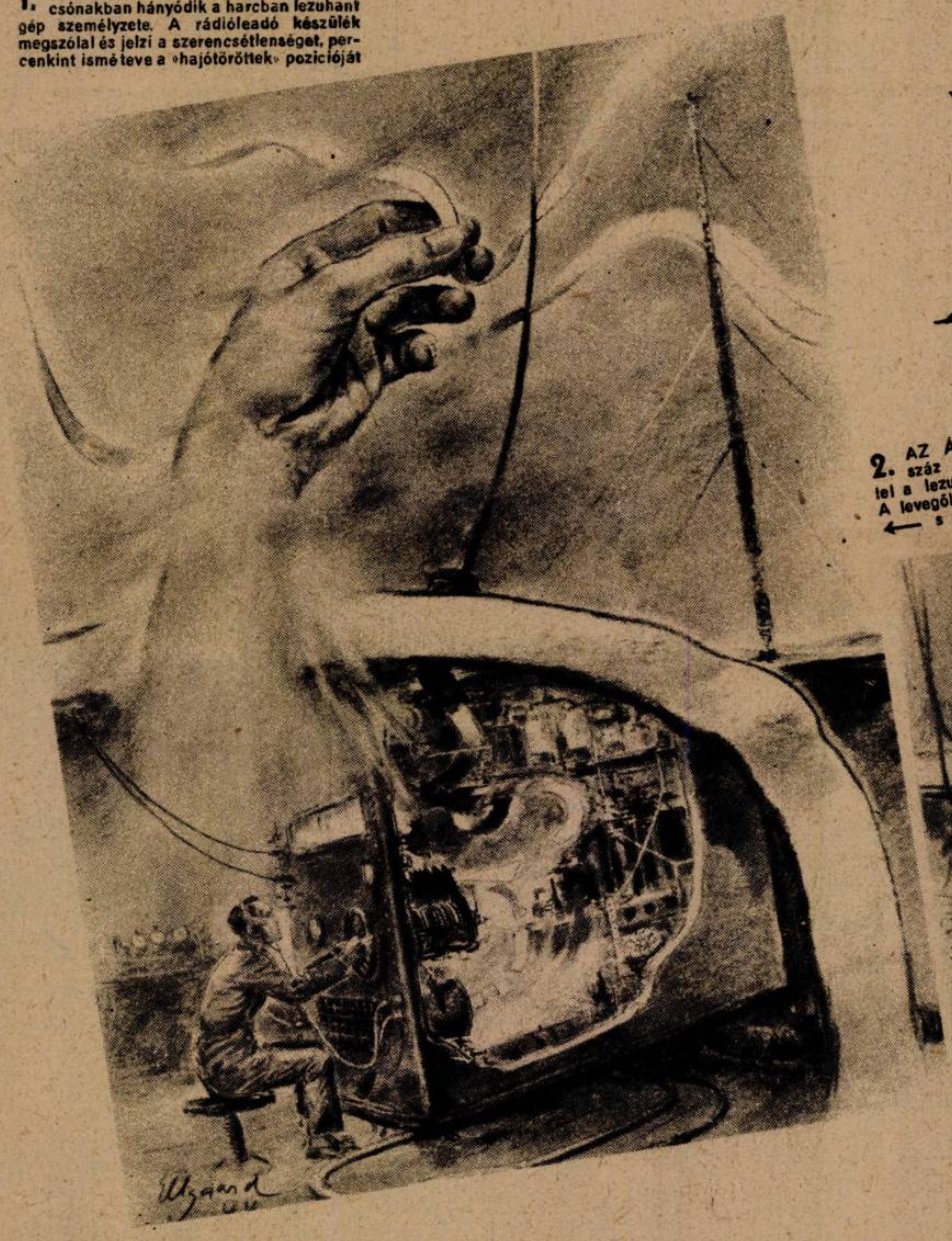

2. AZ ÁLLANDÓ ÜGYELET rádiósai száz és száz támaszponton fogják tel a lezuhant bajtársak SOS kiáltását. A levegőbe kinyúlnak a láthatatlan kezek ← s megragadják a jeleket . . .

3. A SEGÉLYKÉRŐ JEL FELHARSAN a repülőtér személyzetének háló-termeiben is

4. RIADÓ! Egy perc időt se szabad elveszíteni. A rádiójelek felfogása után felriasztják a repülőtér személyzetét

5. ÚTKÖZBEN öltik magukra a hajózó személyzet tagjai a mentőövet is és futva igyekeznek gépeikhez ↓

6. A HÁROMMOTOROS HIDROPLÁNT mindig készenlétben tartják, csak be kell szállni s máris . . .

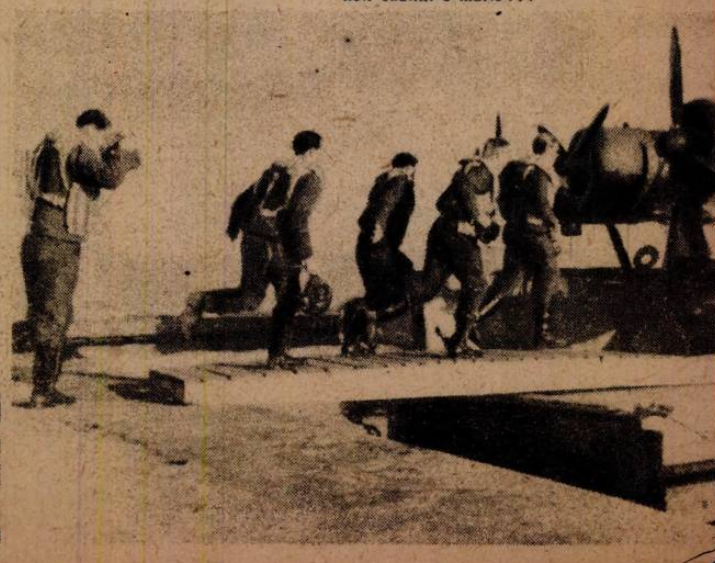

16 MAGYAR FUTÁR

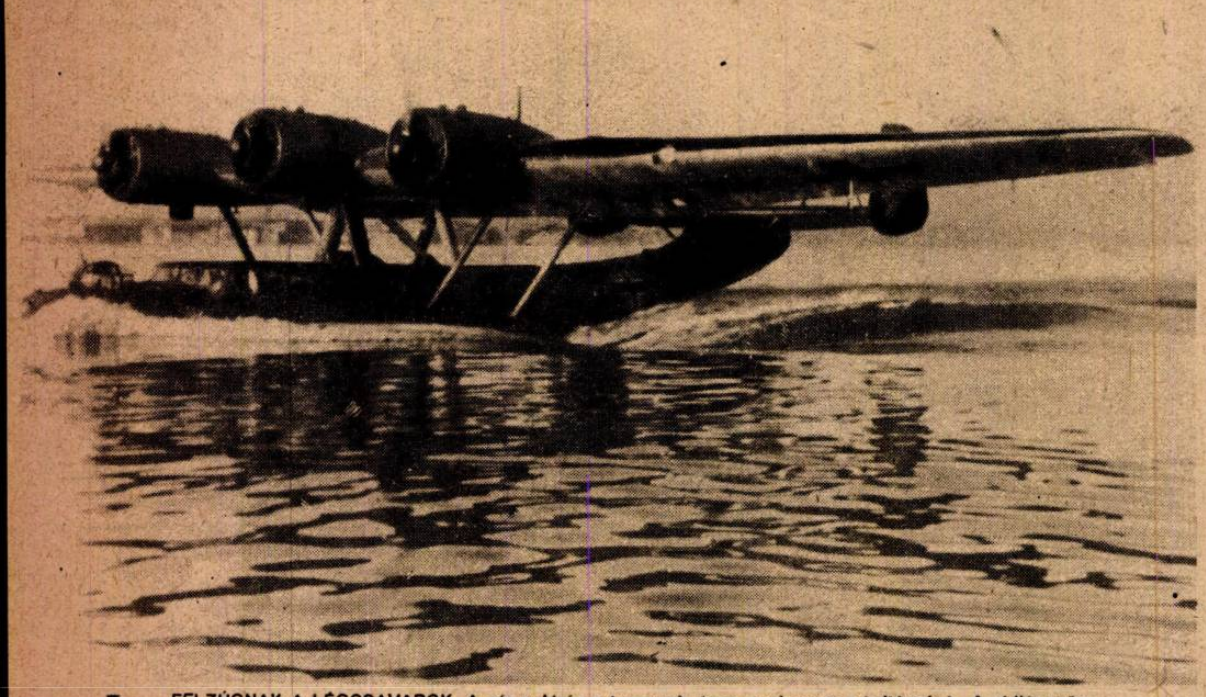

7. ... FELZÚGNAK A LÉGCSAVAROK. A gép nekivág a tengernek, hogy megkeresse a bajtársakat. A rádiós szüntelenül érintkezésben marad a gumicsónakban úszókkal, akik biztosan tudják: mindent elkövetnek megmentésükért

8. FELDERÍTŐK INDULNAK EL, s nem marad a tengernek egyetlen kockája, amelyet tervszerűen át ne kutatnának

TENGEREN

9. MEGVANNAK! Nehéz órákig tartó izgalmas kutatás után hangzik fel a boldog kiáltás. A hidroplán leereszkedik a hullámokra ...

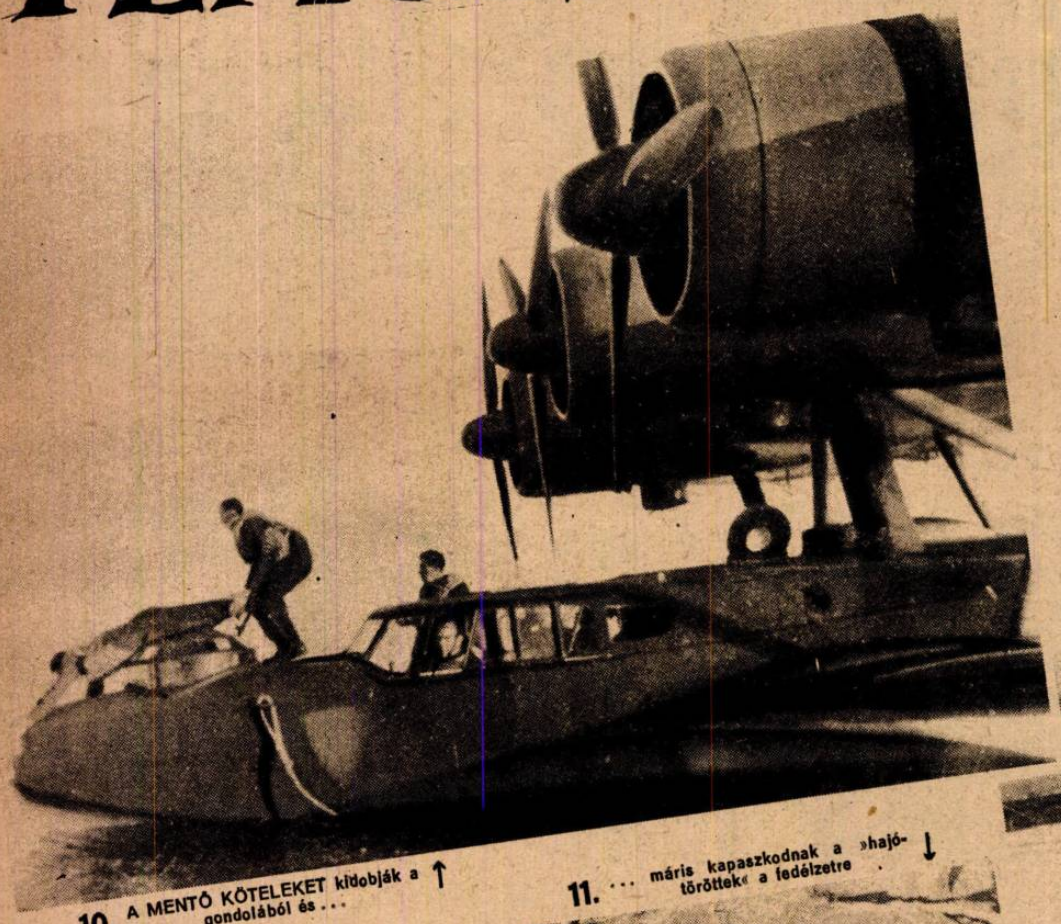

10. A MENTŐ KÖTELEKET kidobják a gondolából és ... ↑

11. ... máris kapaszkodnak a »hajótöröttek« a fedélzetre ↓

12. ISMÉT OTTHON ... Motorcsónak vontatja kikötőjébe a mentőgépet s a repülőtéren már készen várják a frissítők és a pihentető ágyak a bajtársakat, akikért mindent megtettek ...

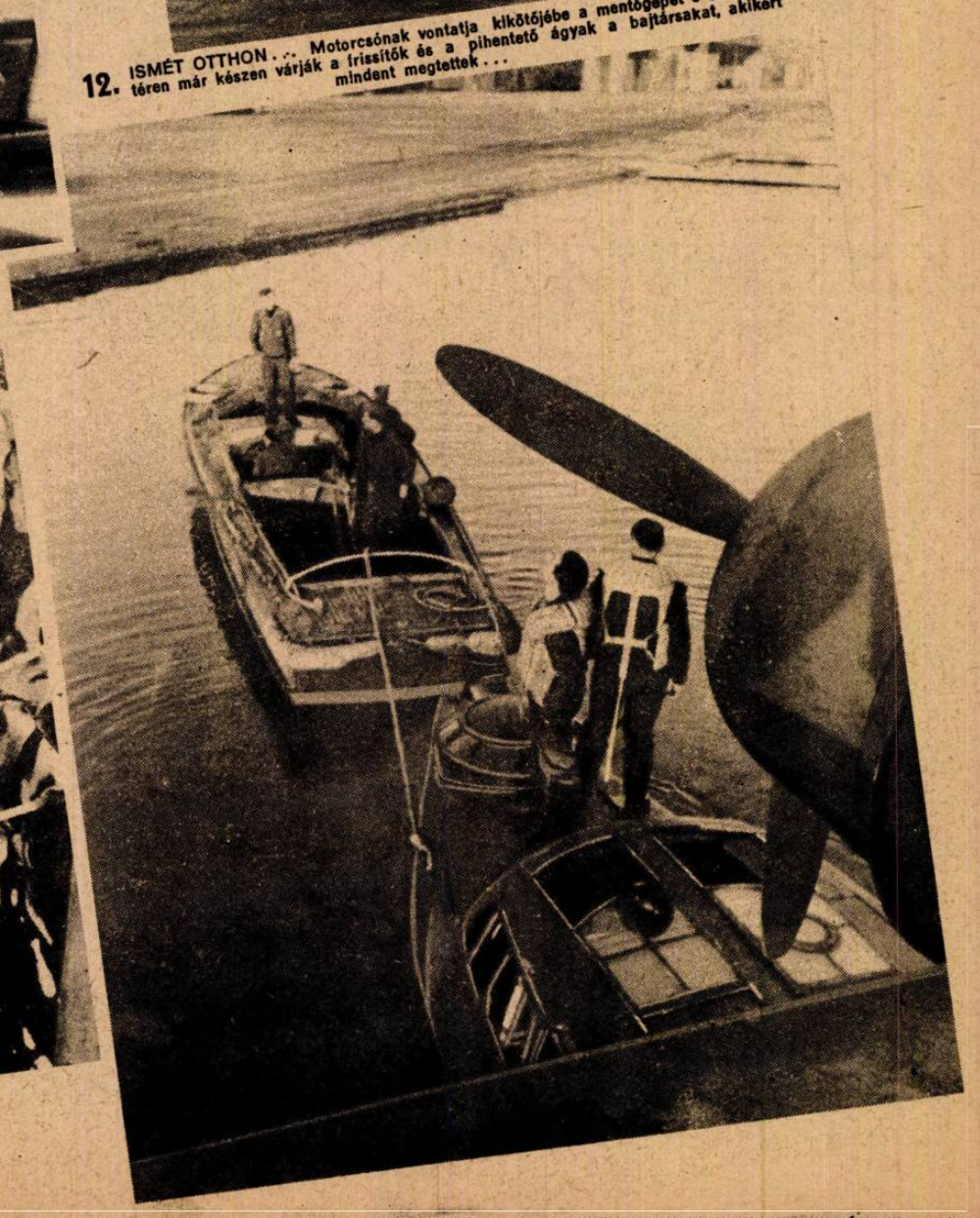

HARCBAN A BALKÁNI

!TT JÁRTAK! Otágú szovjetcsillag és Sztalin neve lelkesítette a Tito-bandákat, amelyek London szerint — Szerbia „szabadságáért" harcolnak...

HORVÁT USZTASA, aki a tisztogató német csapatok kötelékében harcol Tito „tábornagy" vörös bandái ellen Boszniában

Boszniában és a dalmáciai hegyekben ismét fellángoltak a harcok: Tito „tábornagy" vörös partizánjai erdei búvóhelyeikről kitörve felégetik a falvakat és pusztítják a békés lakosságot. A Moszkva utasítására dolgozó bandák napról-napra kegyetlenebbé válnak, követve a bolsevista jótanácsokat s engedelmeskedve vezérüknek, aki a megszállottak rögeszméjével temetővé akarja változtatni Szerbiát s a boszniai, hercegovinai, dalmáciai tájakat... Álnéven szerepel, mert a marsallá kinevezett bandafőnököt eredetileg Jozip Broznak hívták. Zágráb közelében született, most 55 éves. Középmagas, fekete férfi, arckifejezése kegyetlen, a született gonosztevők tulajdonságai ütköznek ki rajta. Már Zsivkovics tábornok halálra kerestette az egész akkori Jugoszláviában, mert kommunista sejtek szervezésével foglalkozott s forradalmat szított a szerb parasztok között. Lobogóján vörös-csillag mutatja, hogy mennyi köze van a „nemzeti ellenállás" gondolatához, amellyel magához próbálja csalogatni a szerb parasztokat. Néptanácsának elnöke Ribar Iván s mindketten Sztalinnak engedelmeskednek. Tito elfogadja ugyan az angolszász fegyvereket, lőszert, ruházatot és élelmiszert, amit repülőgépekről dobnak le bandáinak rejtekhelye közelében, de az amerikai kommunista lapoknak adott nyilatkozatában nyíltan hirdeti, hogy „a Balkánt csak a szovjet mentheti meg" s abból se csinál titkot, hogy egyetlen fórumot ismer el maga fölött, — a Moszkvában ülésező pánszláv kongresszust. Vad kegyetlenkedéseket elkövető bandái negyedrészben nőkből állnak, olasz egyenruhát viselnek, a Savoyai-csillag helyén a szovjet vörös csillagával.

A bandák ellen a német hadsereg most nagy erélyjyel lépett fel s a horvát alakulatok segítségével, meg a lakosság közreműködésével egymásután teszi ártalmatlanná Tito partizánjait.

↑RIBAR IVAN a Tito által alakított szerbiai kommunista néptanács elnöke a balkáni népbiztosok titkos összejövetelén. Képünkön Ribar elől a középen ül

↓RIBAR IVAN beszél egy szerb kommunista gyűlésen, amelyet a boszniai hegyek között egy barlangban tartottak

TITO LEGÚJABB ÉS HITELES FÉNYKÉPE. Angol újságíró készítette Tito főhadiszállásán. A kommunisták marsalljának sebesülése után

TITO SZOBRÁT készíti Csincsik szerb szobrász. Ez a kép végleges bizonyítnek Tito személyazonosságáról

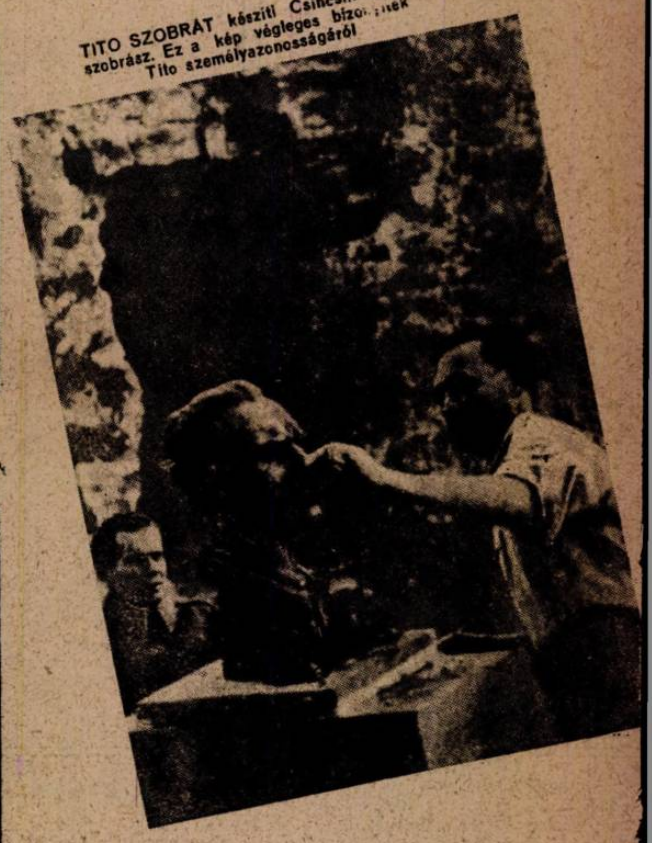

A ZORD BOSZNIAI HEGYEK KÖZT nehéz és veszedelmes a harc a Tito-bandákkal. Minden hadmozdulatot alaposan meg kell fontolni a parancsnoknak. Egy támadás előtt megbeszélést tart a zászlóaljparancsnok beosztott tisztjeivel

TANULSÁGOS KÉP egy dalmáciai városról, amelyet hetekig ostromoltak a partizánok. Mikor a német tisztogató alakulatok bevonultak, ilyen látvány fogadta őket

BOLSEVIZMUSSAL...

NÉGYCSÖVŰ LÉGVÉDELMI GÉPÁGYÚVAL lőatölik ki a partizán lészket a gránátosok

BOSZNIÁBAN IS TAVASZODIK MÁR, a patakok folyókká dagadnak és a nyomorúságos utakon tengelyig ér a sár

UTTALAN-UTAKON indul a felderítő járőr egy erdő felé, amelyben Tito-partizánok bujkálnak

KIFÜSTÖLNEK EGY PARTIZÁNFÉSZKET A NÉMET SS-ALAKULATOK
A falvak itt már népteleneK, — a lakosság messze futott, vagy tömegsírokban hever, mert a kommunista terror-csapatok állati kegyetlenséggel végeznek a békés parasztokkal...

GY FALATOT CSAK! Az otthonából elűldözött erencsétlen népet a felszabaditó német csapatok pláljják. Titoék „szabadsága" a — pusztulás szabad édájául dob mindenkit, aki nem hajlandó beállni az „erdei emberek" elvadult bandáiba

TÜZHARCBAN A VADÁSZOK... A csendesnek látszó vidéken váratlan támadást kapott az előnyomuló motorizált osztag... Az útmenti árok az autókról leszállt katonák fedezéke s a harc máris folyik...

A HARC UTÁN... A zsákmányolt fegyvereket vizsgálják a német gránátosok. A puskák közt mindenféle gyártmány akad, de legtöbb az angol. London gondoskodik róla, hogy a bolseviki terroristáknak legyen eszközük a békés lakosság eredményes irtásához

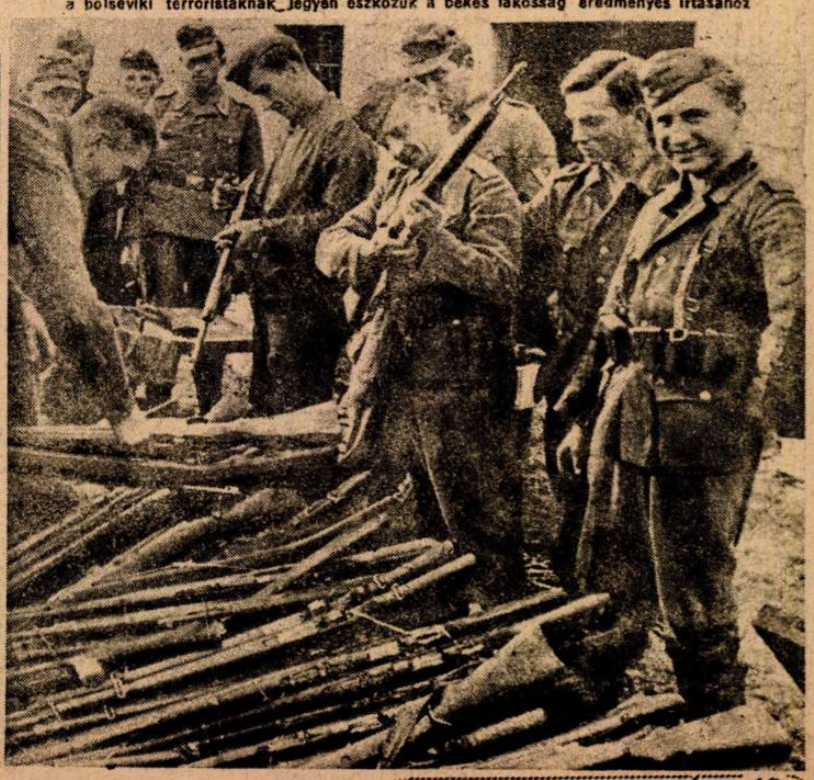

ÜNNEPÉLYES PILLANAT! Poeschel kapitánynak ezredese átnyújtja a lovagkeresztet, melyet a bugmenti harcokban tanusitott haláltmegvető bátorságáért tüntette ki Hitler

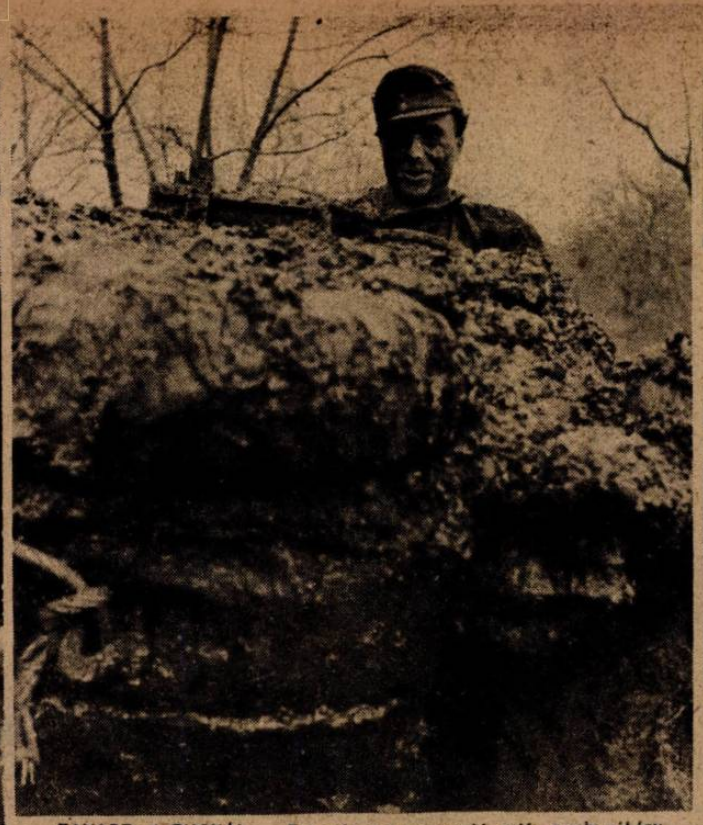

„TAVASZ" A BUGNÁL... Egy német parancsnoki autó, amely néhány kilométeres útat tett meg az állások között. Ilyen mindent elborító sárban kell a szovjet-csapatoknak előre hajszoltan rohamozniok. Holnapra az olvadás még erősebb lesz s az utánpótlás könnyen megakadhat a feneketlen dágványban

A NÉGYLÁBÚ BAJTÁRSSAL is megosztja a pihenő alatt falatját a német katona

HADIJELENTÉSEK,

A szovjet megint hiányos együttműködéssel vádolja demokrata szövetségeseit és sokallja a véráldozatot, amelyet a közös győzelem reményében egyedül kell hoznia; Amerika az elnökválasztás izgalmas előkészületeibe temetkezik és nem is látszik túlságosan érdekelni a háború, *Churchillnek pedig aligha nem ismét valami diplomáciai, vagy katonai bűvészmutatványra lesz szüksége, ha meg akarja menteni kormányát, olyan féktelen erővel lobbant fel vele szemben a türelmetlenség és bizalmatlanság.* Az ötödik háborús esztendő tavaszán a fáradtság, ingerültség súlyos nyavalyájának kétségtelen tünetei ismerhetők fel a szövetségesek belső politikáján és egymáshoz való viszonyán éppen úgy, mint azon a kapkodáson, amivel a kényes nemzetközi problémákhoz nyúlnak. Egyikük se látszik már törődni olyan csekélységekkel, hogy az államférfiúi nyilatkozatok a világrendező tervezetek, amikkel sűrűn lepik meg az érdekelt és semleges nemzeteket, szörnyű ellentétben állnak az 1939-es igéretekkel, ünnepélyes fogadkozásokkal...

A bolsevisták követelik a második arcvonalat, amit legkésőbb a tavaszra igértek a demokráciák, de a jelek szerint az idén már aligha próbálnak megteremteni. *Hiábavaló volt a szovjet irtóztató emberáldozata és anyagpazarlása az elmúlott nyár óta...* Keserves tréfa, hogy most az egyszer az a bolsevizmus csapódott be, amelynek eddig sikerült minden partnerét becsapnia; ő hajtotta katonáinak százezreit a német elhárítás kegyetlen céltudatossággal működő fegyverei elé, *abban a reményben, hogy egy napon majd csak magára vonja az angolszász világ ezt a germán erőt, s akkor Moszkva ölébe hullik Európa a Dardanellákig és talán Kelet-Poroszországig.*

A cselekvésre azonban eddig még a teheráni fogadkozások se voltak képesek rászorítani az angolszászokat, akik az anzioi kudarc óta kiábrándultak az invázió eredményességének hitéből... Néhány beszéd hangzott el mindössze, de azok se számítanak még politikai tetteknek se. *Churchill óvakodik világosan szólni s még jobban tartózkodik attól, hogy bizonyos kérdéseket érintsen.* Legutóbbi rádióbeszéde, amelynek következménye volt az alsóházi leszavaztatás csúfos kudarca, az egész angolszász világban a kelletlenség és csalódás érzését keltette. Az angol premier egyáltalán nem foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amelyek pedig legjobban érdekelték volna hallgatóságát. *Nem érintette az Egyesült Államokhoz való háború utáni viszonyát a British Empirenek, hallgatott a bolsevista terjeszkedési tervekről és az ezzel összefüggő lengyel kérdésről, szót se vesztegetett az Atlanti bullára, Anglia háború utáni terveire és nem beszélt az európai föld „elözönléséről"...* Vérszegény, belpolitikai érdekű szavalássá laposodott a rádiószózat, amelynek az volt a legmulatságosabb része, mikor Anglia miniszterelnöke különös vívmányokként és becsülendő eredményekként igyekezett feltüntetni bizonyos nemzeti szocialista alapelveket, holott 1939-ben éppen ezeknek a gondolatoknak megsemmisítése érdekében indította a háborút Németország ellen...

A kusza politikai front

tanácstalansága, a demokráciák diplomáciai megerőtlenedése azt mutatja, hogy a szövetségesek ez ötödik háborús tavaszon idegeik, türelmük és kitartásuk végső s nem is nagyon bőséges tartalékait élik fel. Európa rájuk semilyen fordulat esetén nem számíthatna, marad tehát az egyetlen eszköz: a fegyver, amivel a kontinens nemzetei jövőjüket a sorstól kiverekedhetik. *A történelem majd megállapítja Anglia és Amerika vétkességét, efölött most nem érdemes töprengeni, hiszen a bolsevista hordák, amelyeket az angolszászok annyi cinizmussal rászabadítottak szerencsétlen földrészünkre, az arcvonal déli szakaszán már a Jablonkai-hágó északi kijáratánál állanak...* A katonai erők mérkőzése döntő fordulat felé közeledik s az óra komoly. Hogy meddig bírják még tartalékokkal a vörös hadsereg nyugat felé törő csoportjai, senki se számíthatja ki, de a jelek szerint nem merültek ki a források, amelyekből a szovjet vezetői merítenek. Az erőszakolt taktikai sikerek hajszolása, a kíméletlen, anyagi és emberi áldozatra való tekintet nélkül megindított új és új támadások sorozata azonban azt a gyanút ébreszti, hogy ez már a végső kísérlet, a mindent egy kártyára feltevő játékos gesztusa...

A német védelem rugékonyan kitér a vad rohamok elől, s közben folyton morzsolja a bolsevisták erejét, olyan elhasználó csatában, amely talán a nyári nagy ütközeteknél is fájdalmasabb véres veszteséget okoz a szovjetnek.

A harc súlypontja továbbra is változatlanul a déli szakasz volt az elmúlott héten. A nikolajevi hídfő és az ukrajnai Bug alsó folyása mentén egymásután indította rohamra a bolsevista vezénylet a páncélos és lövész hadosztályokat, amelyek elől a német védelem szívós elhárítás közben kitért. A szovjet nyomása először Besszarábiában fokozódott, ahol a támadás iránya délnyugatnak fordult, a Pruth folyó felé, de meghiúsult minden fáradozás, amely arra irányult, hogy a német összpontosító mozdulatokat megakadályozza, vagy jelentősebb mértékben befolyásolja. Azokon a helyeken, ahol a német hadvezetés a magasabb szempontokat követve elszakad a bolsevistáktól, a csapatok elvonulása a legnagyobb rendben történik s a szeregtestek nem szorítkoznak csupán a védekezésre, hanem erőteljesen visszacsapnak és nagy veszteségeket okoznak a szovjetnek.

A moszkvai hadműveleti tervek, az előnyomulás irányából következtetve, arra mennek ki, hogy

HAJNALI SZÜRKÜLETBEN kelnek át a Bugon a német gránátosok, hogy a bolsevista erők hátába kerüljenek. Egy-egy harci csoport vállalkozása napokra megzavarja az ellenség terveit

HÁZRÓL-HÁZRA folyik a harc a német gránátosok és a bolsevisták között, akiket kemény küzdelemben ertek ki szívósan védett állásukból

...ARVAI ARCVONALON ... Hansen tűzérségi tábornok Oven vezérezredessel az északi front védelmi intézkedéseit tanácskozza meg

A TOLGYFALOMBOS BARKHORN KAPITÁNY, aki a szovjet-arcvonal déli szakaszán ezredik fel-szállását hajtotta végre. A sikeres vadászpilótát bajtársai babérkoszorúval várták a repülőtéren

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

a front déli szakaszán a Balkán felé utat szerezzen a szovjet s kezébe kerítse az ő érdekkörébe utalt területeket. Hogy ez az elgondolás majd milyen eredményre vezet, a közeljövő mutatja meg, hiszen már most is meg lehet figyelni bizonyos nehézkességet az óriási seregek utánpótlásában. A déli

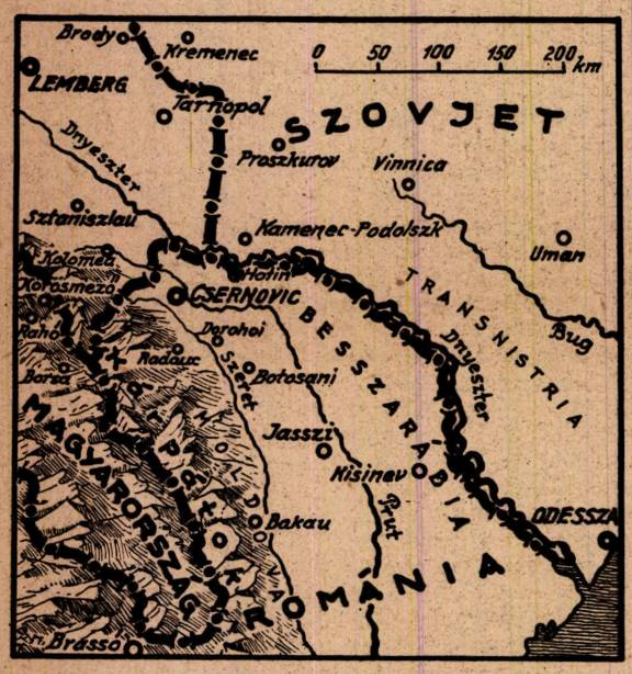

arcvonalon támadó alakulatok legnagyobb része páncélos egység, s a tüzérség is meglehetősen nagy, ezek hajtóanyaggal és lőszerrel való ellátása tehát az utánpótlószerveket fokozott feladat elé állítja. A német visszavonulás a Dontól kezdve minden vasútvonalat és utat elpusztított s most a tavaszi olvadás napjaiban, *az egyre mélyülő sárban egy óriási hadsereg emberi és anyagi utánpótlását a bolsevisták csak végtelen autó-karavánokkal tudják végezni.* A raktárak legalább tíz-tizenöt kilométerre vannak az arcvonal mögött, s útjaikat a német légierő éjjel-nappal bombázza. Ilyen körülmények között nem egyszerű dolog az offenzívát vezetni s a támadás bizonyos idő mulva minden logika szerint kifullad.

Hogy ez mikor következik be, — senki se tudja s egyelőre még csak egyetlen gondja lehet az európai nemzeteknek, amelyeket a vörös hordák fenyegetnek: a minden eszközzel való védelem és a harcos összefogás a közös cél érdekében a közös ellenség ellen. A tavasz mindenesetre döntő fordulatot készít elő Keleten.

Délen

csodálatos vitézséggel tartja az itáliai arcvonalat Cassinonál a túlerővel szemben a német védelem. A rom-vár ismét szilárdan a germán katona kezén van és Londonban fanyalogva ismerik be, hogy az anyagi fölény még úgy látszik, nem elegendő egy csata megnyeréséhez. Hiába pazarolták el a nehéztüzérség ütegei a gránátok százezreit s hasztalanul zúdítottak egy-egy támadási napon 1500 tonna robbanóanyagot a német állásokra és küldték a repülőezredeket újabb, meg újabb támadásra. Amikor már azt hitték, hogy a szétvert állásokban nincsen élő ember s lövészhadosztályok rohamra lendültek, megszólalt a géppuska. a páncéltörő ágyú s véres fejjel kellett visszavonulniok a megtizedelt alakulatoknak, amelyek pedig a biztos siker reményével indultak el... A katonai vezetés ingerült; a közvélemény kiábrándult s a kudarcot már nyilvánosan is beismerik. A nettunoi hídfőt úgy emlegetik, mint a brit hadtörténelem szégyenfoltját és felelősségrevonást követelnek a terv kieszelői ellen, pedig a partraszállás napjaiban ujjongva hirdették, hogy ezzel a „meglepetéssel" fordítják ki sarkaiból az olaszországi német védelmet s zúzzák széjjel az egész frontot...

A brit katonai presztizs kegyetlen csorbát szenvedett, a cassinoi és nettunoi harcok pedig *azt a meggyőződést érlelik minden szemlélőben, hogy a német erő ott, ahol értelmét és szükségét látja, minden feladatot meg tud oldani...*

A légi háború

se alakult ezen a héten az angolok kedve szerint. A németországi támadások az elhárítás mind eredményesebbé váló módszerei miatt súlyos veszteségekkel végződtek s *egyedül a Nürnberg ellen felszállt flotta gépei közül 141 pusztult el egyetlen éjszakán...* A germán kitartást és harci szellemet nem töri meg a terror, ellenkezőleg: csak még elszántabb ellenállásra acélozza.

Indiában

a japán és hindu nemzeti csapatok diadalmasan törnek előre s egymásután foglalják el a városokat. *Auchinleck utánpótlási vonalát már elvágták s az első csatában a visszavonuló angolok 150 tankot és páncélos gépkocsit, nagy tömegű ágyút és egyéb nehéz fegyvert hagytak zsákmányul a japán-indiai csapatok kezén.* A harctéri események kezdik éreztetni hatásukat a gyarmat belsejében is, ahol megint határozottan elhangzott már a követelés: az angolok hagyják el Indiát... Az előnyomulás üteme szerint gyúl ki a nemzeti ellenállás tüze mindenfelé majd, s az angolok egy napon azt veszik észre. hogy nem csupán előttük áll ellenség, de a hátuk mögött is, — a hindu nép sokmilliós tömege!

KÖDVETŐK... A legféleimetesebb német legyverek egyikét mind nagyobb tömegben alkalmazzák a narval elhárító csatában is...

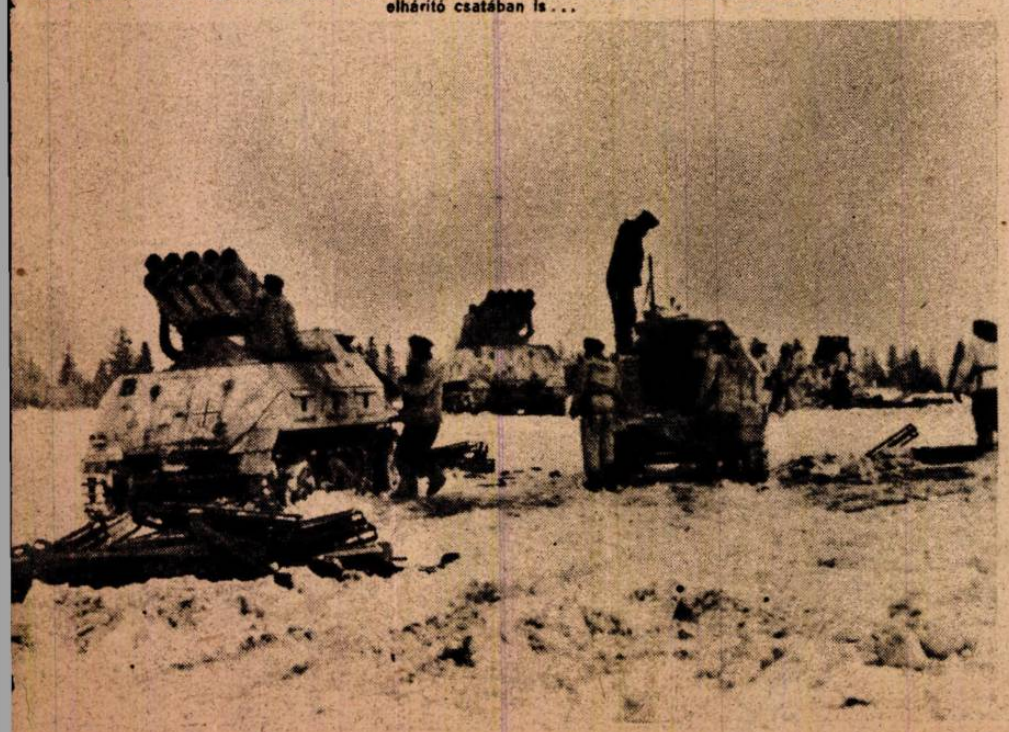

ENNYI MARADT a négymotoros repülőerődeket kisérő amerikai vadászból, amelyet a felhők közül lőtt le német gitterjelző az Atlanti-falnál

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(85.)

Azt csinált, amit akart. Minden ötletét elfogadták, diktátor volt.

Soha ilyen boldognak nem érezte magát, mint ezekben a hónapokban, melyek megfeszitett munka közben teltek el. Magánélete, igaz, nem igen volt, az estélyek, melyeket villájában tartott, üzleti reprezentációnak számítottak inkább, mint szórakozásnak, hiszen vacsora előtt, vagy feketézés közben milliárdos boltokról diskurált vendégeivel.

Kesztyűs inas szolgált fel az asztalnál, ezüst és kristály ragyogott a terítőn, a konyhában a francia szakácsművészet remekeit készítették s ő néha csüggedten kérdezte önmagától: mire jó mindez? Persze, ezek a percek fölöttébb ritkák voltak. Ilyenkor a faluba vágyott, a csendbe s még fel-felrémlett előtte a régi, kedves terv, hogy Évát feleségül veszi. Tudta, hogy az öregasszony egyre többet betegeskedik, nem élhet sokáig, s akkor a lány magára marad, tehetetlenül és aligha mondhatna nemet. Mit kezdene az életével? Semmihez sem ért, dolgozni képtelen volna, elkényeztetett gyermek, örülne, ha sorsa révbe jut.

Bátyjára nem gondolt már. A kapitány fenyegető híre lassan elmosódott emlékezetében, s egyáltalán nem tartotta valószínűnek, hogy a Gyéressy-fiú valaha visszatérhet, még akkor is, ha csakugyan életben van. Oroszország nem engedi el olyan könnyen, akit egyszer megfogott s a bolsevikiek talán rég meg is ölték az idegen hadifogoly-tiszteket.

— Képzelje, — hallotta egyszer, vacsora közben Nádor Ödöntől, a Fabank tőzsdei diszponensétől, — a sógorom hazajött a fogságból... Vladivosztokon és Japánon át, valóságos regény... Egy francia hajó hozta haza Triesztig. Annyi pénze van, hogy számát se tudja, csupa cári arany. Dúsgazdag ember lett.

— Melyik táborban volt? — érdeklődött egyszerre idegesen.

— Fogalmam sincs... Miért? Érdekli?

— Igen. Nekem is van egy ismerősöm, aki fogságba esett és sokáig azt hitte a család, hogy elpusztult odakint. Nemrég valaki azt állította, hogy életben látta.

— Hát, ha akarja, felküldöm a sógort, beszélgessen vele, ki tudja, nem találkozott-e vele. Tiszt volt?

— Persze.

— Olyan fantasztikus véletlenek vannak, miért ne hallhatna valamit.

Már el is felejtette a dolgot, mikor az irodában megjelent a volt fogoly. Bőbeszédűen adta elő hosszú történetét, s ő udvariasan végighallgatta, aztán egyenesen nekiszegezte a kérdést: tud-e valamit Gyéressy hadnagyról.

Elfordított fejjel várta a választ, az ablakon bámult kifelé, maga se tudta, miért, nem akarta, hogy a felelet okozta megrendülést észrevegye arcán a vendég.

— Gyéressy? — ismételte ráncolt homlokkal. — Várjon csak... Rémlik nekem valami... Büntető táborban volt, s aztán... Igen-igen... Vladivosztokban is találkoztam vele, az amerikai Vöröskeresztnél. Tudja, mikor kitört a nagy rumli az oroszoknál, néhányan meglógtunk és eljutottunk a tengerig. Az amerikaiaknak nem volt elég emberük, alkalmaztak minket. Nagyon jó dolgunk volt, én például hoztam is haza valami pénzt. Lopott mindenki, az amerikaiak is, aztán mikor már nagyon sok minden hiányzott, egy éjszaka kigyulladt a raktár. Ha még látott tüzet, hát ez az volt. Égett, mint a fáklya. Persze, mire eloltották, minden odaveszett, leltárt sem lehetett csinálni.

Szívből nevetett az emlékezésen, aztán visszakanyarodott az eredeti kérdésre:

— Szóval rémlik nekem, hogy jelentkezett nálunk, igen lerongyoltan, segítségért. Aztán mintha azt is hallottam volna, hogy flekk-tífuszban elpusztult.

— Igen? Biztos ebben?

— Esküdni nem merek rá, de majdnem biztosan így volt. Nézze, annyi ember meghalt, ki számolta azt meg? A nevet ki jegyezte meg? Véletlenül talán, ha említik, mint maga most ezt az ismerősét, hát akkor megerőltetjük az eszünket.

Bizonyosság hát még mindig nem volt, de a hír sokkal szebben hangzott, mint az ulánus kapitányé. Flekktífusz... Mondják, hogy abból nagyon kevesen láboltak ki, csúf betegség volt. Eltűnődött, s aztán faggatni kezdte vendégét: mennyi a valószínűsége, hogy valaki ilyen nyavalyából kigyógyuljon.

Hosszú történetet hallott a fogolytáborok borzalmairól, az egész télen temetetlenül heverő holttestekről, az elnéptelenedő barakkokról s lassanként arra a meggyőződésre jutott, hogy ezek után nincs már mitől tartania. Lerongyolódott volt a Gyéressy Ádám fia? Kiéhezett, elcsigázott? Az ilyenek — most mondták előtte — szinte kivétel nélkül áldozataivá váltak a ragálynak.

Megköszönte a felvilágosításokat s igyekezett bánatos arcot mutatni. Oly jól komédiázott, hogy az egykori fogoly hosszú ideig szorongatta a kezét és vigasztalta: talán jobb is, ha barátja odaveszett, hiszen valószínűleg örök életére nyomorék maradt volna, terhe önmagának és a társadalomnak.

— Persze, persze, — bólogatott, — de tudja, az ember mégis... Megrendítő dolog, hogy elmegy egy délceg fiatalember és így pusztul el a világ másik végén.

— Sag' schon... — A vendég vállat vont. — Hányan jártak így! Aki itthon maradt, örüljön, aki haza tudott jönni, az is örüljön. Legalább kevesebben vagyunk, több a helyünk a világban.

Kikísérte a hírhozót az ajtón túlra, aztán szobájába visszatérve, sokáig ült mozdulatlanul az asztal mellett. A titkár csendesen rányitott, észre se vette. Arcát tenyerébe támasztva, maga elé bámult, üres tekintettel s vonásain valami állati kegyetlenség ült, visszataszító. Ugy tünt, mint egy ragadozó, mely éppen áldozata hűlő teteme fölött kuporog, félig jóllakottan már, lomhán és mit sem törődve maga körül a világgal.

A titkár visszahúzódott, megborzongva a látványtól. Soha nem lepte még meg ilyen állapotban gazdáját s el se tudta volna képzelni, hogy ennek az embernek ilyen arca is van. Mindig síma modora, hűvös rezerváltsága, halk beszéde jutott eszébe.

Vajjon örökké komédiázik hát? S az igazi énje ez, amelyre egy véletlen pillantást vethetett? Ki tudja, mi lakik benne? S mire szolgál, milyen célokat takar a magára vett előkelőség?

Órákig nem szólt a csengő odabentről.

Habozott, hogy ne nyisson-e be ismét. Hátha valami tragédia játszódott le a párnázott ajtó mögött, s a vendég látogatása rosszat jelentett? Azon kapta magát, hogy feszülten hallgatózik: nem szűrődik-e ki gyanús nesz, egy haldokló hörgése, vagy egy revolverdörrenés. Ki tudja, talán elspekulálta a vállalat vagyonát, sikkasztott, hiszen nagy lábon él, s leleplezték?

Végre berregni kezdett a diszkrét hívó jel.

— Parancsoljon... — mosolygott megkönnyebbülten.

Juda arcán már nyoma se volt az iménti kifejezésnek. A régi nyugalom, fölény és biztonság ömlött el vonásain s ő a jó cseléd fenntartásnélküli boldogságával örült a változásnak. Igaz, kicsit a maga érdekében is, hiszen oly kellemes volt ez az állás, oly kevés munkával járt s olyan jól megfizették. Úgy tartotta a vezérigazgató, mint egy becses berendezési tárgyat, amit drága pénzen vásárolt s körülbelül olyanformán mutogatta is. Egyszer, mikor a mosdón otthon felejtette nehéz pecsétgyűrűjét, neheztelve kérdezte: miért hiányzik ujjáról ez a családi ékszer. Szerette látni, ahogy megvillant aranya s vésett barna köve a cirádás címerrel, miközben az aláírandó levelek mappáját tartotta eléje, vagy a vendégeknek igyekezett felsegíteni a kabátot. Hordja azt a gyűrűt! Ez is hozzátartozik szolgálatához, — vélekedett, — mint a készséges udvariasság és a jó modor.

— Azt hiszem, holnap elutazom, — mondta.— Rámfér egy kis pihenés, túlságosan megerőltettem magamat az utóbbi időben.

— Bizony... — helyeselt azonnal. — Sápadt is vezérem, nekem napok óta nem tetszik a színe.

— Igen, persze... Dehát az üzlet olyan, akár a porkoláb, vagy egy türelmetlen szerető.

A titkár bókoló mosollyal adózott az aforizmának s miközben kabátját utánozhatatlan gyöngédséggel segítette rá, megkérdezte: meddig marad el.

— Nem tudja, — válaszolt töprengő arccal, — szeretné, ha legalább egy hétig nyugton lehetne, de ez sok mindentől függ. A gazdaságban is utána kell nézni a dolgoknak, az ember soha nem tudja: mi történik a háta mögött.

Most hallotta először, hogy birtoka van s ez meglepte. Fél füllel néhány pletykát felfogott már arról, hogy a gazdája nemrég még szatócs volt valahol a Felvidéken s meglepte ez a kijelentés. Nem volna igaz a fecsegés?

— Birtok? — vonta fel szemöldökét. — Most hallom először.

Juda elhúzott szájjal felelt:

— Nem vagyok dicsekvő természet. Vagy talán olyannak ismer, aki örökké vagyonáról beszél?

— Dehogy, a világért se...

— Barátom, jegyezze meg, nem úri dolog arról hencegni: mit gyűjtött, vagy örökölt az ember.

Már az ajtónál járt, mikor hirtelen visszafordult s kegyesen mondta:

— Egyszer majd elviszem, ha sok időnk lesz a szórakozásra.

— Ó, köszönöm szépen, igazán kitüntet, vezérem...

Hogy egyedül maradt, tűnődni kezdett, hogy ha csakugyan elutazik az igazgató, feltétlenül itt kell-e neki lennie. Olyan jól esett volna a Váci-utcában gondtalanul sétálgatni, beülni a kávéházba, bámulni a csinos nőket, de a komoly hivatás megakadályozta passziói kiélésében. Majd beülteti ide a szobájába, mondjuk a Gittát, azt a mindig csupa-parfőm kisasszonyt, aki úgy jár-kel az irodákban, akár egy eleven illatszertár s pontosan meg lehet mondani az illat intenzitásáról: hol tartózkodik éppen, s merre vonult el. Jókedve kerekedett. Persze... Az ördög vigye el a munkát. Kiruccan egy kissé s talán magával vihetné este vacsorázni ezt a Gittust. Kárpótolni a helyettesítésért. Füttyentett, megigazította nyakkendőjét, végigsimította haját s már indult is, hogy megnézze: itt vannak-e még a lányok.

Megtalálta a kisasszonyt, s bizalmasan félrevonta. Közölte vele tervét s fellélegzett, hogy egy perc alatt szépen megértették egymást.

— Egy kiló zserbót kapok a helyettesítésért s magánszorgalomból vacsorázni visz, helyes, — mondta, nyujtózkodva. — Már úgyis régen kinéztem magát egy estére partnernek, mutatós fiú. Hová megyünk? Előre szeretném tudni, mert odarendelem a barátnőimet a fiújukkal, hadd pukkadjanak.

— Hozzánk?

Gitta nevetett.

— Csacsi! Csak nem képzeli, hogy a konkurrenciát a nyakamra csődítem? Még mit nem! Csak éppen messziről megmutatom magát, hogy lássák...

Mély, kissé rekedt hangon nevetett, majd hirtelen azt kérdezte:

— Mondja... A pecsétgyűrűjét mindig hordani szokta? Ne nevessen ki, ez nagyon fontos...

— Persze.

— A grófok is ilyet viselnek?

— Hát... csak a címer és a korona más.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Kiebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 5 P. Egyes szám ára 40 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

Pardon, - csak a sok kivétel erősíti a szabályt ? ...

Az Atlantik Charta világtérképe

Jóindulatú semlegességgel és képes ábrázolással igazoljuk, hogy amióta 1941-ben kihirdették a kis népek és az emberi jogok védelmére szerkesztett demokrata kiáltványt, azóta úgy a demokráciák uralma alatt álló világrészeken, mint a szövetséges szovjetbirodalomban, tömény paradicsomi béke, szeretet és egyenjogúság dühöng, s az emberek színre, fajra, felekezetre és zsidóságra való tekintet nélkül borulnak folyton-folyvást egymás kebelére! ...

„Minden nemzet legyorsabb együttműködését kívánjuk, a jobb munkafeltételek és a szociális biztonság elérésére ..."
(Atl. Chart. 5. pont.)

„A béke lehetővé kell, hogy tegye mindenki számára a szabad hajózást az összes tengereken és óceánokon ..."
(Atl. Chart. 7 pont.)

FELFEDEZETLEN FÖLDRÉSZ, bejelentett bolsevista előjogokkal...

Majd csak megegyezünk!..

„Respektáljuk minden nép jogát, olyan kormányformát választani, amilyen alatt élni akar, s minden felségjog helyreállítását kívánjuk ..."
(Atl. Chart. 3. pont.)

Szép az élet Indiában!..

Nini! Szigetek!..

„Hisszük, hogy a világ minden népe feladja, az akár anyagi, akár szellemi okokból gyakorolt erőszak alkalmazását ..."
(Atl. Chart. 8. pont.)

„Országaink nem törekednek semmiféle megnagyobbodásra, sem területben, sem más vonatkozásban ..."
(Atl. Chart. 1. pont.)

„Olyan béke megteremtését reméljük látni, amely mindenkinek, minden országban, szükségtől és félelemtől megszabadított létet biztosít ..."
(Atl. Chart. 6. pont.)

„Arra törekszünk, hogy minden állam, akár kicsi, akár nagy, részt kapjon a világkereskedelemből és a világ nyersanyagaiból ..."
(Atl. Charta 4. pont.)

De akkor Miért háborúskodunk?..

„Semmi olyan területi változást nem kívánunk, amely nincs összhangban az érdekelt népek szabadon kifejezett kívánságával ..."
(Atl. Chart. 2. pont.)

Mi még hiszünk!..

Mi még hiszünk!..

Ez a Jóremény foka! Egyetlen komoly reménypont az Atl. Chart.-ban...

A szétszóródott Komintern székrésze

Copyright!
Angol szab. Amer. szab.
Szovjet szab. Csungkingszab.
A többi nem szab!

Léptékek:
Erősen kicsinyített.
A valóságban sokkal nagyobb a baj!..

HUNYADI LÁSZLÓ BÚCSÚJA

Benczur Gyula alkotását, a nagy magyar művész születésének 100. évfordulóján emlékezésül közöljük